

Hyvinkään kaupunginhallitus 23.5.2022

Hyvinkään kaupungin hyvinvointikertomus 2021 ja hyvinvointisuunnitelma 2022

Sisällys

1	Hyvinkään kaupunki ja yhteistyökumppanit hyvinvoinnin rakentajina.....	3
1.1	Hyvinkään kaupungin perustehtävät hyvinvoinnin kannalta.....	5
1.2	Hyvinvointi käsitteenä.....	9
1.3	HYTE-kerroin kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituksessa.....	12
2	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Keusotessa ja hyvinvointialueella	15
3	Hyvinvointimme tila.....	19
3.1	Talous ja elinvoima.....	19
3.2	Lapset, nuoret ja lapsiperheet.....	20
3.3	Työikäiset.....	22
3.4	Ikäihmiset.....	23
3.5	Kaikki ikäryhmät.....	24
3.6	Turvallisuus.....	24
3.7	Hyvinkään HYTE-kerroin 2021.....	25
4	Hyvinkään Pelikirjan painopistealueet ja linjaukset.....	27
5	Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	28
6	Hyvinvointisuunnitelma.....	29
7	Lähteet.....	30
8	Liitteet	31
	Liite 1. Kaupungin sitovien tavoitteiden 2021 raportointi HYTE-työn näkökulmasta.....	31
	Liite 2. THL:n hyvinvoinnin minimietotilastot vuosilta 2017–2021.....	39
	Liite 3. Hyvinkään HYTE-kerroin (THL).....	47
	Liite 4. Turvallisuutta ja hyvinvointia edistävät työryhmät Hyvinkäällä.....	49

1 Hyvinkään kaupunki ja yhteistyökumppanit hyvinvoinnin rakentajina

Kuntalain (410/2015 § 1 ja 9) mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestää tarvittavat palvelut ekonomisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla. Lain mukaan kunta voi tuottaa nämä palvelut itse tai hankkia ne joltain muulta palveluntuottajalta. Hyvinkäällä toimitaan jo nyt – tulevaa hyvinvointialuetta ennakkoiden – molemmilla tavoilla: hyvinvointia edistetään omalla palveluntuotannolla, kun taas kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastus- ja ensihoitopalvelut hankitaan kaupunkiorganisaation ulkopuolelta.

Hyvinkäällä hyvinvoinnin edistämisen rakenteet ovat muuttuneet suuresti, sillä aikaisemmin kaupungin itse tuottamat sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveysalan kuntayhtymän, Keusoten, järjestämisvastuulle 1.1.2019 alkaen. Hyvinkäällä ennakoitiin näin valtakunnallista sote-uudistusta, jota koskevan esityksen eduskunta hyväksyi kesällä 2021 ja jonka myötä myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminta käynnistyy 1.1.2023. Myös kevästä 2020 asti jatkunut koronatilanne ja keväällä 2022 eskaloitunut Ukrainan konflikti on vaikuttanut monin tavoin hyvinvointiin.

Keusoten myötä Hyvinkään kaupungin 2.745 työntekijästä (31.12.2018) noin tuhat sosiaali- ja terveysalan asiantuntijaa siirtyi kuntayhtymän palvelukseen vuoden 2019 alussa. Samalla kaupungin käyttökatteesta siirtyi kuntayhtymän hallintaan 2/3. Tällä hetkellä Keusotessa työskentelee kuuden kunnan alueella 3.500–4.000 ammattilaista. Hyvinvointialueen työntekijämäärän ennakoidaan nousevan 4.500:aan.

Tämä on tarkoittanut isoja muutoksia kaupungin taloudellisissa toimintaedellytyksissä, osaamispääomassa, arjen käytänteissä, asiakassegmenteissä, toimenkuvisa ja jopa toimintafilosofiassa. Kaikkien sote-palveluiden, -ammattilaisten ja -määrärahojen siirtyminen kuntayhtymään on muuttanut kaupungin roolia pahoinvoinnin ja ongelmien lieventäjästä hyvinvoinnin ja turvallisuuden takaajaksi, edellytysten luojaksi. Ratkaiseva muutos on ollut se, että kaupungin perustehtävän fokusta on siirretty jo muutaman vuoden ajan reaktiivisesta, korjaavasta työstä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävään proaktiiviseen työhön; asioiden ennakointiin ja kaikkien kuntalaisten palvelemiseen diagnooseista riippumatta. Hyvinkään kaupunki on olemassa kaikkia kuntalaisia varten.

Hyvinvointikertomus

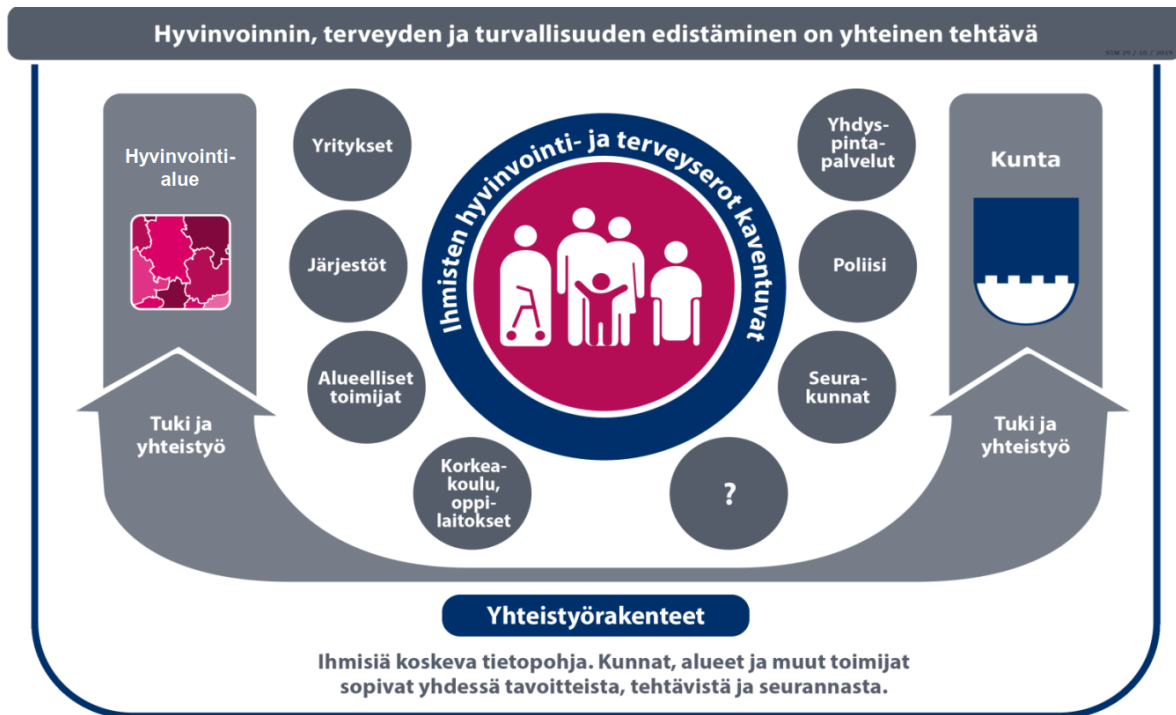
Hyvinvointikertomuksen avulla kuvataan hyvinkääläisten hyvinvoinnin tilaa ja saadaan koottua oleellinen hyvinvointitieto osaksi kaupungin vuoropuhelua, suunnittelua, päätöksentekoa ja toimeenpanoa.

Hyvinvointikertomus pitää laatia vähintään valtuustokausittain ja sen toimeenpanoa seurataan ja arvioidaan vuosittain kunnan vuosikellon mukaisesti.

Laaja hyvinvointikertomus laaditaan Hyvinkäällä kerran valtuustokaudessa ja suppea kertomus välivuosina. Hyvinkään kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.12.2021.

Vuoden 2022 hyvinvointikertomus on suppea vuosiraportti. Siihen on koottu tuorein hyvinvointitieto useista eri lähteistä.

Hyvinvoinnin eri ulottuvuuksien seuraamisesta ja vahvistamisesta pitävät huolta paitsi kaikki kaupungin toimialat, palvelualueet ja työntekijät, myös kattava joukko yhteistyökumppaneita neljältä sektorilta. Suomen hallituksen esitys hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta hyväksyttiin eduskunnassa kesällä 2021. Sote-uudistuksen tavoitteena on tuottaa palvelut nykyistä kustannustehokkaammin, tasapuolisemmin ja laadukkaammin sekä saada kavennettua ihmisten välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja. Kuten sosiaali- ja terveysministeriön kuviosta 1 ilmenee, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on kattavan toimijajoukon yhteinen tehtävä.

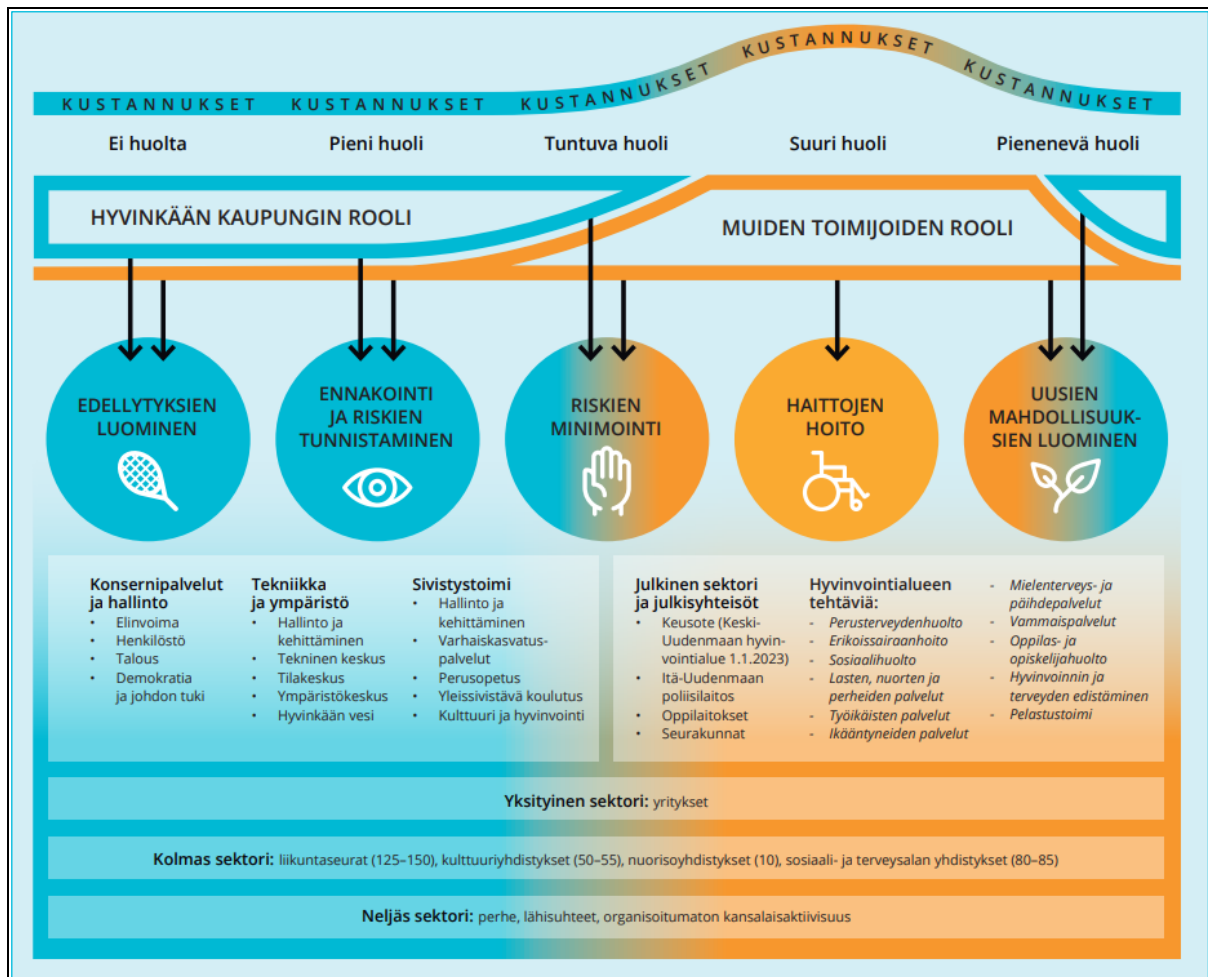

KUVIO 1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden yhteinen työkenttä (Hätönen 2021)

Hyvinvointialuetta on rakennettu Keski-Uudellamaalla jo usean vuoden ajan, joten konkreettisia vastualueita ja todellisiin resursseihin perustuvaa työnjakoa yhdyspinoilla on onnistuttu kirkastamaan monilta osin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja toisaalta erilaisten haasteiden ratkaisemisen työnjakoa sekä Hyvinkään kaupunkiorganisaation erityisiä vastuu- ja painopistealueita voidaan tällä hetkellä kuvata seuraavalla sivulla olevan kuvion 2 mukaisesti. Kaupunki operoi voittopuolisesti sinisellä alueella ensinnäkin luoden edellytyksiä ja ennakkoiden riskejä ja toisaalta tarjoten kuntalaisille uusia mahdollisuuksia edistää omaa hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Toki on selvää, että isona, monialaisena organisaationa kaupunki toimii monissa kohdissa myös merkittävänä riskien minimoijana ja haittojen korjaajana. Tämä vastuun- ja työnjako perustuu Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän perussopimukseen (21.6.2017), jonka 3 §:ssä (Tehtävät ja toiminta-ajatus) todetaan seuraavaa:

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla ne sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotka eri lakien mukaan ovat jäsenkuntien järjestämistä vastuulla, lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa, eläinlääkintähuoltoa ja työterveyshuoltoa. [...] Järjestämistä vastuuseen kuuluvat ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena. [...] Kuntayhtymä voi tehtävänsä toteuttamiseksi järjestää myös muita toimialaansa kuuluvia tai sitä tukevia palveluja.

Perustamissopimuksessa mainitusta järjestämisvastuusta huolimatta erityisesti yhdyspinnoilla toteutettavien ennaltaehkäisevien ja kuntouttavien palveluiden järjestämisvastuun jakaminen on osoittautunut haastavaksi kuuden kunnan ja kuntayhtymän välillä. Erityisen kimurantiksi on osoittautunut lain tulkinta sekä ei-lakisääteiset sote-palvelut ja niihin rinnastettavissa olevat tehtävät, jotka aikaisemmin ovat kuuluneet itsestään selvänä osana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhtenäiseen kokonaisuuteen, ja joiden hoitamiseen nykyisellä kuntaorganisaatiolla ei ole minkäänlaisia resursseja tai vaadittavaa osaamista.

KUVIO 2. Hyvinvoinnin rakentamisen työnjako Hyvinkäällä

1.1 Hyvinkään kaupungin perustehtävät hyvinvoinnin kannalta

Hyvinkään kaupungin jokainen toimiala, palvelualue ja työntekijä tuottaa omalta osaltaan hyvinvointia, terveyttä, yhteisöllisyyttä, osallisuutta, viihtyvyyttä ja turvallisuutta, vaikkei tätä yhteyttä aina hahmoteta tai alleviivata arkisen työskentelyn keskellä. Taulukkoon 1 on koottu tiivistetysti kaupungin eri toimialojen ja palvelualueiden perustehtäviä nimenomaan hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta:

PALVELUALUE	PERUSTEHTÄVÄT HYVINVOINNIN KANNALTA
1 KONSERNIPALVELUT JA HALLINTO	
1.1 Demokratia ja johdon tuki	<p><i>Kaupunginvaltuusto</i> on ylin kuntalaisten vaaleilla valitsema toimielin. <i>Kaupunginkanslian</i> keskeisimpiä tehtäviä ovat yleishallinnollisten tehtävien lisäksi luottamusmiestoi- mielinten valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöönpanotehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansan- äänestyksiin liittyvät tehtävät sekä kaupunkiorganisaation kehittämistyön koordinoi- minen ja ohjaaminen. Hyvinvoinnin edistämisen taustalla on asukkaiden yhteinen, eri- laisista näkemyksistä muodostuva poliittinen tahtotila, joka jatkuu läpi kaupungin koko palvelutuotannon konkretisoituen kuntalaisille palveluiden saatavuuden ja käy- tön kautta.</p> <p><i>Viestintäyksikkö</i> edistää kuntalaisten hyvinvointia johtamalla, ohjaamalla, kehittämällä ja toteuttamalla kaupungin viestintää ja markkinointia.</p>
1.2 Talous	<p>Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asuk- kailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Tämä Kuntalain 1 § merkitsee sitä, että kaikki Hyvinkään kaupungin tekemä työ edis- tää kaupunkilaisen hyvinvointia riippumatta siitä, millä toimialalla ja palvelualueella työtä tehdään. Itse tuotetuille ja muiden tuottamille hyvinvointipalveluille on usein yh- teistä se, että niiden rahoituksesta vastaa viime kädessä kaupunki eli hyvinkääläiset veronmaksajat. Hyvin hoidettu kaupungin talous ja taloudellinen liikkumavara onkin ehdoton edellytys kaikelle muulle hyvinvointia edistävälle toiminnalle. Talouden pal- velualueeseen kuuluu <i>talouspalvelut, hankintapalvelut ja tietohallintopalvelut</i>.</p>
1.3 Elinvoima	<p>Kunnan tehtävänä on edistää alueen elinvoimaa ja sitä kautta kuntalaisten hyvinvoin- tia, jotka kulkevat vahvasti käsi kädessä; mitä elinvoimaisempi kaupunki, sitä parem- min ihmiset ja ympäristö voivat eri mittareilla mitattuna. Hyvinvoiva kaupunki toimii yrittämisen arvoisena ja houkuttelevana ympäristönä niin nykyisille kuin uusille yrityk- sille. Tyytyväisten yritysten kautta pystytään Hyvinkäälle saamaan työpaikkoja ja näin pitämään Hyvinkään asukasmäärä kasvu-uralla ja talous tasapainoisena. Palvelualue- eeseen kuuluu <i>omistajaohjaus ja elinkeinotoimi, kaavoitus, tonttipalvelut sekä työllisyys- palvelut</i>.</p> <p><i>Kotouttamispalvelut</i> tarjoaa kotoutumislain mukaista alkuvaiheen ohjausta ja neuvon- taa kaikille Hyvinkäälle muuttaville maahanmuuttajille matalan kynnyksen neuvonta- piste Mosaiikissa. Erityisen ohjauksen ja tuen antaminen pakolaisina tulleille yhdessä Keusoten sosiaalityön kanssa. Sujuvien koulutuspolkujen varmistaminen aikuisille maahanmuuttajille Hyvinkäällä.</p>
1.4 Henkilöstö (työsuojelu)	<p>Henkilöstö on organisaation arvokkaimpia tuotannontekijöitä ja samalla myös kal- leimpia. Henkilöstöpalvelut tukee työntekijän työsuhdetta ja hyvinvointia sekä esi- miestyötä niin, että henkilöstö voi keskittyä tuottavana ja hyvinvoivana oman palvelu- alueensa ja toimialansa tulokselliseen ydintehtävään. <i>Henkilöstöpalveluiden</i> tehtävänä on huolehtia henkilöstövoimavarojen hallinnoinnista.</p> <p>Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille sekä hallinnollisia peruspalveluja että strategista johtoa, esimiehiä ja henkilöstöä tukevia ja ohjaavia pal- veluita koko palvelussuhteen ajan. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnol- lisen toimintakulttuurin ja -mallien luomisesta ja käyttöönnotosta sekä huolehtii laki- sääteisistä palvelussuhdeasioista. Hyvinvoivan Hyvinkään kaupungin yhtenä ratkaise- vana mahdollistajana on kaupungin palvelutuotannossa oleva henkilöstö. Oikealaa- tuinen ja -määräinen henkilöstö takaa palveluiden saatavuuden arjen muutostilan- teissa.</p>

2 TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ	
2.1 Tekninen keskus	Hyvinvoivassa, viihtyisässä ja turvallisessa kaupungissa on huomioitu asukkaiden tarpeet rakennetun ympäristön osalta. Asukkaiden liikkuminen on helppoa ja esteetöntä, jolloin he viihtyvät yhteisillä julkisilla alueilla. <i>Teknisen keskuksen</i> tehtävänä onkin esteettömän ja turvallisen kunnallistekniikan suunnittelu sekä katujen, puistojen ja liikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Palvelualue vastaa myös koulujen ja päiväkotien ateria- ja puhtauspalveluista.
2.2 Tilakeskus	<i>Tilakeskuksen</i> tehtävänä on vastata kaupungin omistamien ja vuokraamien tilojen (koulut, päiväkodit, hoitolaitokset, terveyskeskus, kirjasto, Hyvinkääsali, liikuntapaikat, uimala ym.) kunnossapidosta ja korjaamisesta. Lisäksi tilakeskus rakentaa uusia tiloja, jotta kuntalaisille olisi tulevaisuudessakin turvalliset, terveelliset, asianmukaiset ja nykyaikaiset tilat. Erilaisten tilojen tarjoaminen on kaupungin keskeinen työväline edesauttaa hyvinvoinnin rakentumista.
2.3 Ympäristökeskus	<i>Ympäristökeskus</i> huolehtii kaupungin ympäristön- ja luonnonsuojelu-, ympäristöterveydenhuolto-, rakennusvalvonta- ja asuntotoimenpalveluista. <i>Ympäristöpalvelut</i> huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyvästä tiedotuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista. Tavoitteena on turvata terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa ohjataan ympäristöpalveluista. <i>Ympäristöterveydenhuollossa</i> valvotaan ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Siihen kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut. <i>Rakennusvalvonnan</i> tehtävänä on laissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluu myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta ja korkotukilainat.
2.4 Hyvinkään vesi (liikelaitos)	<i>Hyvinkään Veden</i> tehtävänä on tuottaa ja toimittaa kuntalaisille puhdasta ja laadukasta talousvettä ympäri vuorokauden. Korkeatasoisella jätevesien puhdistamisella vesilaitos suojelee ympäristöä ja luontoa. Hyvin toimivalla vesihuollolla taataan elinvoimaa sekä luodaan turvallinen ja terveellinen perusta vesihuollon toiminta-alueen kotitalouksille ja yrityksille.
3 SIVISTYSTOIMI	
3.1 Varhaiskasvatus	<i>Varhaiskasvatuksen</i> tehtävänä on edesauttaa lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa, edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ehkäistä syrjäytymistä, vahvistaa lasten osallisuutta ja aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa sekä tukea huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa näin heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun
3.2 Perusopetus	<i>Perusopetus</i> on osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa, mikä tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivollisuuden suorittamiseen. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa

	<p>ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Tämä vahvistaa oppilaan mahdollisuuksia vaikuttaa oman hyvinvointinsa kehitykseen myös aikuisiässä.</p>
<p>3.3 Yleissivistävä koulutus</p>	<p>Hyvinkään kaupunki vastaa myös <i>lukio-opetuksesta</i> ja <i>Hyvinkään opistosta</i> sekä pitää huolta siitä, että <i>taidekasvatusta</i> annetaan monipuolisesti tiiviissä yhteistyössä eri tahojen kanssa.</p>
<p>3.4 Oppilas-huolto</p>	<p><i>Oppilashuoltotyössä</i> seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan koulu ympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yksilötyön tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia, turvallisuutta ja oppimista. Oppilashuolto siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.</p>
<p>3.5 Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut</p>	<p>Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelujen tuloksikköjä ovat <i>nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut, museopalvelut, kirjastopalvelut, Hyvinkääsalin ja yleiset kulttuuripalvelut.</i></p> <p><i>Nuorisopalveluiden</i> tehtävänä on nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen monipuolisilla nuorisotyön palveluilla niin yksilöinä kuin yhteisöjen ja yhteiskunnan jäseninä. Erityisen tärkeää on nuorten vaikuttamismahdollisuuksista huolehtiminen ja verkostotyön tekeminen nuoriin ja nuorille tarjottaviin palveluihin liittyen.</p> <p><i>Liikuntapalveluilla</i> on iso rooli hyvinkääläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Laadukkaiden olosuhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen sekä seurojen ja kuntalaisten osallistaminen ja kannustaminen liikkumiseen on hyvien liikuntapalveluiden perusta. Seurafoorumit ja yhteistyö edistävät kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, sillä arviolta 1/3 hyvinkääläisistä kuuluu johonkin seuraan tai yhdistykseen. Liikuntapalveluiden tavoitteena on huomioida kaikenikäiset hyvinkääläiset ja kaikenlaiset liikkujat.</p> <p><i>Hyvinvointipalvelut</i> edistää hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistavaa sisäistä, paikallista ja alueellista verkostotyötä, tekee näkyväksi usein hiljaista hyvinvointitietoa ja palvelutarjontaa sekä nostaa esiin hyvinvoinnin riskitekijöitä ja ratkaisuvaihtoehtoja. Koska käytännössä kaikki, mitä Hyvinkään kaupunkiorganisaatio tekee, edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä kunnan elin-, veto- ja pitovoimaisuutta, hyvinvointipalvelujen tehtävänä on toimia nimenomaan vuoropuhelun, arvostuksen ja yhteistyön edistäjänä eri tahojen välillä.</p> <p><i>Kulttuurin</i> merkitys hyvinvoinnin edistämisessä on kiistaton. Osallistuminen kulttuuritoimintaan ja tapahtumiin lisää yhteisöllisyyttä ja osallisuuden tunnetta, vähentää syrjäytymistä sekä lievittää yksinäisyyttä. Vireä kulttuuri- ja tapahtumakenttä on tärkeä veto-, pito- ja elinvoimatekijä. Hyvinkään <i>kaupunginmuseolla ja taidemuseolla, kaupunginkirjastolla, Hyvinkääsalilla</i> sekä tapahtumia järjestävällä, tiloja tarjoavalla, kulttuuriavustuksia jakavalla ja kulttuuritoimintaa kokonaisuutena kehittäväällä <i>yleisillä kulttuuripalveluilla</i> on erittäin suuri merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille, osallisuudelle ja viihtyvyydelle.</p>

TAULUKKO 1. Hyvinkään kaupungin perustehtävät hyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmasta

1.2 Hyvinvointi käsitteenä

Hyvinvoinnista puhutaan paljon, mutta mitä käsitteellä lopulta tarkoitetaan? Klassisen määritelmän mukaan hyvinvointi muodostuu elintasosta ja elämänlaadusta (Allardt 1976). Nykyisen näkemyksen mukaan inhimillinen hyvinvointi on fyysistä, psyykkistä, emotionaalista ja sosioekonomista hyvää oloa, joka on etenkin ihmisen itsensä, mutta myös hänen läheistensä sekä yhteiskuntapolitiikan, palvelujärjestelmän ja lähiympäristön tulosta (Perttilä yms. 2010). Inhimillisen hyvinvoinnin rinnalla on entistä tärkeämpää ottaa huomioon myös muu, kestävän kehityksen mukainen hyvinvointi, jota voidaan lähestyä niin ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen hyvinvoinnin viitekehyksestä käsin.

Samalla on muistettava, että hyvinvointi merkitsee eri asioita eri tahoille ja yksilöille elämän eri vaiheissa ja toisaalta se, että se lähtee ensisijaisesti meistä ihmisistä itsestämme: Hyvinvoinnin tunne on vahvasti subjektiivinen kokemus ja toisaalta sen toteutuminen on kiinni ihmisen omista valinnoista. Näin ollen voidaan sanoa, että kunta on ennen kaikkea mahdollistaja: hyvinvoinnin näkökulmasta Hyvinkään kaupungin tehtävänä on luoda kuntalaisille esimerkiksi elinvoimaan, luontoon ja rakennettuun ympäristöön, oppimiseen ja vapaa-aikaan liittyviä puitteita rakentaa omaa hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on kannustaa asukkaitaan yhteisöllisyyteen, osallisuuteen ja terveydestä huolehtimiseen, tarjota turvallinen ja inspiroiva elinympäristö sekä seurata ja tehdä näkyväksi kuntalaisten ja alueen hyvinvoinnin tilaa ottaen huomioon hyvinvoinnin kolme ulottuvuutta (Moisio ym. 2008; Vaarama ym. 2014):

- 1) Kuntalaisten terveystilanne fyysisen, sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin näkökulmasta.
- 2) Materiaalinen hyvinvointi liittyen mm. toimeentuloon, asumiseen, palveluihin ja ympäristöön.
- 3) Koettu hyvinvointi.

Hyvinkään kaupungin eri toimialojen ja palvelualueiden toimesta tuotetun hyvinvoinnin kannalta on olennaista seuraavat kysymykset, joihin haetaan vastauksia jokapäiväisessä arjen työssä, jokaisen työntekijän toimesta:

- 1) Mitkä poikkihallinnolliset dokumentit ohjaavat Hyvinkään kaupungin eri toimialojen ja palvelualueiden hyvinvointityötä?
- 2) Miten hyvinvoinnin tuottaminen ja siihen tarkoitettut resurssit jakautuvat eri toimijoiden, kuten Hyvinkään kaupungin, Keusoten ja pelastuslaitoksen, kesken?
- 3) Miten Hyvinkään kaupungin toimialat tuottavat käytännössä hyvinvointia?
- 4) Miten hyvinvointityötä johdetaan Hyvinkään kaupungilla?
- 5) Mitkä ovat hyvinvoinnin tulevaisuuden suuntaviivat Hyvinkäällä?

Hyvinvointi

Fyysistä, psyykkistä, emotionaalista ja sosioekonomista hyvää oloa, joka on ennen kaikkea ihmisen itsensä, mutta myös hänen läheistensä sekä yhteiskuntapolitiikan, palvelujärjestelmän ja lähiympäristön tulosta.

Hyvinvointi merkitsee eri asioita eri ihmisille elämän eri vaiheissa.

Hyvinvointi lähtee vahvasti jokaisesta ihmisestä itsestä. Kaupungin tehtävänä on luoda kuntalaisille puitteita rakentaa omaa hyvinvointia, kannustaa hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä seurata ja tehdä näkyväksi kuntalaisten ja alueen hyvinvoinnin tilaa.

Näihin kysymyksiin löytyy vastauksia paitsi käsillä olevasta hyvinvointikertomuksesta, myös monista muista Hyvinkään kaupungin ja Keski-Uudenmaan alueen toimijoiden laatimista dokumenteista, kuten erilaisista suunnitelmista, ohjelmista ja kertomuksista, joissa tarkastellaan hyvinvoinnin, kysymyksiä eri toimialojen, palvelualueiden ja rajatumpien ihmisryhmien näkökulmasta.

Hyvinvointikertomus on tärkeä johtamisen työkalu Hyvinkäällä. Kuntaliiton ajatuksia mukaillen voidaan sanoa, että laadukas kertomus

- kokoaa monipuolisesti tietoa väestön, väestöryhmien ja alueen hyvinvoinnista sekä niihin yhteydessä olevista tekijöistä
- tuo esiin kunnassa esiintyviä kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä haasteita ja voimavaroja
- ohjaa kunnan eri toimijoiden toimintaa ongelmia ennaltaehkäisevään sekä hyvinvointia edistävään suuntaan
- tukee hyvinvointierojen tunnistamista, tunnustamista sekä resurssien ja toimenpiteiden oikeaa kohdentamista
- lisää keskinäistä ymmärrystä ja arvostusta sekä vahvistaa poikkihallinnollista toimintaa
- luo ja ylläpitää toimintakäytäntöjä ja on osa toimeenpano-organisaation toimintaa.

Hyvinvointikertomukseen on nostettu Pelikirjasta 2017–2027 ja Hyvinkään kaupungin tuoreesta hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta 2022–2025 painopistealueet vuodelle 2022. Keskipisteeseen otetaan nimenomaan seuraavat tavoitteet:

- 1) Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen
- 2) Yhteisöllisyyden ja osallisuuden mahdollistaminen
- 3) Ennaltaehkäisevän hyvinvointi- ja turvallisuustyön tekeminen
- 4) Digitaalisuuden edistäminen ja hyödyntäminen
- 5) Alueellinen ja paikallinen yhteistyö hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi.

Pelikirjan päivitys on paraikaa valmistumassa, joten tavoitteet ja kärkihankkeet tulevat tarkentumaan 1.1.2023. Tällä hetkellä kuitenkin toimitaan vielä olemassa olevien suuntaviivojen mukaisesti.

Hyvinvointi nivoutuu kaikkiin kuntalaisten elämänalueisiin sekä kaupungin toimialoihin ja palvelualueisiin, joten kokonaiskuvan saaminen siitä, miten hyvinkääläiset voivat, vaatii useiden erilaisten aineistojen ja tietokantojen käyttämistä, suuren datamassan yhdistämistä ja synteessin tekemistä käytössä olevasta tiedosta. Hyvinvoinnin tilasta on tarjolla jopa keskenään ristiriitaisia näkemyksiä ja tilastoja.

Hyvinvointikertomuksen laatimisessa on otettu huomioon Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) minimietosisältösuositukset. Suunnitelman valmistelussa on käytetty etenkin seuraavia tilastoja:

- PolStat (Poliisi)
- Pronto (Pelastuslaitos)
- Sotkanet (THL)
- Tilastokeskus
- Työnvälitystilasto (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Hyvinvointikertomuksen valmistelun päävastuu on ollut hyvinvointipäälliköllä. Avuksi on ollut kaupungin strategia-asiantuntija ja turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori sekä kaupunginjohtajan asettaman Hyvinkään hyvinvointiryhmän jäsenet oman osaamisalueensa näkökulmasta. Hyvinvointiryhmän ohjausryhmänä on puolestaan toiminut kaupunginjohtajan vetämä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, Hyte-jory.

Hyvinvointiryhmään kuului hyvinvointikertomuksen valmistelun aikana seuraavat henkilöt Hyvinkään kaupungilta ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta tärkeitä yhteistyökumppaneilta:

HYVINKÄÄN KAUPUNKI	
Hyvinvointipäällikkö (Panu Isotalo)	Hyvinvointiryhmän pj ja Hyte-joryn sihteeri, alueellinen hyte-työ, hyvinvointityön kokonaisuuden kehittäminen, hyvinvointitiedon kerääminen ja näkyväksi tekeminen
Oppilashuollon esimies (Eeva Rantatorikka)	Hyvinvointiryhmän sihteeri, oppilashuolto
Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori (Ville Hyytiäinen)	Turvallisuus ja riskienhallinta
Nuorisopäällikkö (Mika Joensuu)	Nuorisotyö, nuorisopalvelut
Kaupungineläinlääkäri (Taru Järvimaa)	Ympäristö ja eläinten hyvinvointi
Työllisyyspäällikkö (Aki Leinonen)	Elinvoima ja työllisyys
Projektipäällikkö (Markku Nieminen)	Ympäristö ja kestävä kehitys
Halliesimies (Katarina Norrena)	Liikuntapalvelut, liikkuminen, terveysliikunta
Varhaiskasvatuksen koordinaattori (Riitta Peltonen-Hietamäki)	Varhaiskasvatus
Maahanmuuttajatyön koordinaattori (Miina Pyylehto)	Maahanmuutto, kotouttaminen
Hyvinvointi- ja osallisuussuunnittelija (Taivi Toikka)	Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen, hyvinvointitiedon ja palveluverkoston näkyväksi tekeminen, hyvinvointia koskeva viestintä
YHTEISTYÖKUMPPANIT	
Mielenterveysyhdistys Hyvinkää Verso ry (toiminnanjohtaja Anne Alén)	Mielenterveystyö, vapaaehtoistyö, työllistäminen
Kriisikeskus Hymise (toiminnanjohtaja Reija Tuomisalo)	Mielenterveystyö, kriisityö, vapaaehtoistyö
Hyvinkään seurakunta (johtava diakoniatyöntekijä Jukka-Pekka Vaittinen)	Diakoniatyö, vapaaehtoistyö
Elämäni Sankari ry (toiminnanjohtaja Henrik Norrena)	Ehkäisevä päihdetyö, nuorisotyö
Hyvinkään Yhdistykset ry (verkostosuunnittelija Noora Widing)	Vapaaehtois-, yhdistys- ja yhteisötoiminta
Hyrä säätiö (toimialapäällikkö Anu Laine)	Etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta
Keusote, Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet -tulosalue (erityisasiantuntija Tero Seitsonen)	Sosiaali- ja terveyspalvelut, sote-tilastot, Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet -tulosalue
Keusote, aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut (johtava asiantuntija Kimmo Mäkelä)	Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut

TAULUKKO 2. Hyvinkään kaupungin hyvinvointiryhmän kokoonpano.

Hyvinvointikertomuksen valmistelu on edennyt seuraavien vaiheiden kautta vuonna 2022:

- Taustatekstin kirjoittaminen (tammi-helmikuu 2022)
- Hyvinvointitilastojen kokoaminen (helmi-huhtikuu 2022)
- Hyvinvointikertomuksen tarkastelu Hyvinkään hyvinvointiryhmässä (huhtikuu 2022)
- Hyvinvointikertomuksen tarkastelu Hyvinkään kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmässä (huhtikuu 2022)
- Hyvinkään kaupunginhallitus (toukokuu 2022)
- Hyvinkään kaupunginvaltuusto (kesäkuu 2022).

Hyvinvointikertomus rakentuu niin, että seuraavassa luvussa 2 esitellään lyhyesti Keusoten roolia kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden merkittävänä rakentajana. Kuntalaisten hyvinvoinnin näkökulmasta on ratkaisevaa, että vuodesta 2019 lähtien kaikki sote-palvelut on tuotettu kuntayhtymässä, eikä Hyvinkään kaupungilla ole ollut viimeiseen kolmeen vuoteen taloudellisia- tai henkilöstöresursseja tai perussopimuksen hengessä edes tarkoitus järjestää lakisääteisiä tai ei-lakisääteisiä sote-palveluita.

Luvussa 3 puolestaan avataan tarkemmin Hyvinkäätä koskevaa hyvinvointitietoa seuraavien alateemojen mukaisesti:

- talous ja elinvoima (alaluku 3.1)
- lapset, nuoret ja lapsiperheet (3.2)
- työkäiset (3.3)
- ikäihmiset (3.4)
- kaiken ikäiset hyvinkääläiset (3.5)
- turvallisuus (3.6)
- kaupungin HYTE-kerroin (3.7).

Luvussa 4 tarkastellaan Hyvinkään kaupunkistrategian painopistealueita ja linjauksia, mitkä ohjaavat kaupungin eri toimialojen ja palvelualueiden tekemää hyvinvointityötä. Luvussa 5 puolestaan kuvailaan, mitkä muut erillishjelmat ja suunnitelmat linkittyvät kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Luku 6 on varattu hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022–2025 esittelylle. Liitteessä 1 on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien kaupungin sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021, liitteessä 2 THL:n minimietilastot Hyvinkään osalta 2017–2021, liitteessä 3 Hyvinkään HYTE-kerroin 2017–2021 ja liitteessä 4 nostoja tärkeimmistä hyvinvointia ja turvallisuutta edistävästä työryhmistä Hyvinkäällä.

1.3 HYTE-kerroin kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituksessa

On suunniteltu, että kunnat ottavat käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen. Kyseessä on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa myös kuntien aktiivinen toiminta kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi hyvinvointialueisiin siirtymisen jälkeen. Kuntien osalta kannustin on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaettaisiin ensimmäisen kerran valtiosuus.

Myös hyvinvointialueille on suunniteltu HYTE-kertoimen mukaista kannustinta vuodesta 2026 lähtien. Tällä pyritään kannustamaan hyvinvointialueita eritoten sellaiseen toimintaan, joka kohdistuu

- kansansairauksien ehkäisyyn
- ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen

- syrjäytymisen ehkäisyyn
- sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2022.)

Vaikka sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, myös kunnat ovat vastuussa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kuten edellä olleesta kuviosta 2 ilmeni, kaupungin fokus kohdistuu resurssien suuntaamana ennen kaikkea

- edellytysten luomiseen
- ennakointiin ja riskien tunnistamiseen
- uusien mahdollisuuksien tarjoamiseen.

Hyvinkään kaupungilla tätä työtä tehdään jo nyt olemassa olevin resurssein ja olemassa olevilla palvelualueilla, jotka on lueteltu edellä taulukossa 1. Tällöin on tärkeää muistaa, että kaupungilla ei ole, eikä olisi tarkoituksenmukaista tai talousviisasta edes olla resursoituna määrärahoja sote-työhön tai sote-yhdistysten ja -vapaaehtoisten tekemän korjaavan, ei-lakisääteisen sote-työn tukemiseen. On myös pidettävä mielessä, että nykyisellä kaupungilla ei ole työskennellyt enää vuoden 2018 jälkeen ainuttakaan sosiaali- ja terveysalan ammattilaista. Kolmanneksi on huomattava, että kunnan HYTE-kertoimeen vaikuttavat ne tekijät, joista on saatavilla valtakunnallista, luotettavaa ja vertailukelpoista dataa. Tämä aiheuttaa se, että kertoimeen eivät – ainakaan tällä hetkellä – vaikuta ikävä kyllä esimerkiksi monet sellaiset kuntakohtaiset ja spesifit toimenpiteet kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden osalta, joilla tosiasiasa on hyvinkin suuri vaikutus kuntalaisten hyvinvointiin.

Kuntien ja hyvinvointialueiden palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys. Lisäksi sote-kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat muun muassa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

Kunnan lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella, joita on yhteensä 20:

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit					
Peruskoulut (4)		Liikunta (5)		Kuntajohto (5)	
Tuloksia kuvaavat tulosindikaattorit					
Ylipaino	Koettu terveys	Koulu-pudokkaat	Työkyvyttömyys-eläke	Kaatumishoitajaksot	Toimeentulotuki

TAULUKKO 3. HYTE-kertoimen prosessi- ja tulosindikaattorit

Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja. Kuten voi nähdä, Hyvinkään kaupunki voi nykyisillä palveluillaan vaikuttaa osaan – kuten liikkumiseen ja julkisilla alueilla kaatumisiin – merkittävästi, mutta osaan – kuten ylipainoon, toimeentulotukeen tai työkyvyttömyyseläkkeisiin – vain rajallisesti tai jopa marginaalisesti.

Vuonna 2018 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta oli 9,80 €/asukas ja vuonna 2021 18,70. Perushinta asukasta kohden on sama jokaisella kunnalla ja sen tasoon vaikuttaa jaettavan

kannustinrahan kokonaismäärä. Valtakunnallisesti on kaavailtu, että jaettava kokonaissumma tulisi olemaan noin 100 miljoonaa euroa, jolloin kannustinrahan maksimi olisi 21,80 €/asukas (Ståhl 2022). HYTE-kannustin ei ole korvamerkittyä, vaan yleiskatteellista eli se sisältyy kunnan saamaan valtionosuuteen. Kunta voi käyttää saamansa summan valtionosuuden perusteissa osoitettujen tehtävien hoitamiseksi. Käytännössä kunnan saama summa lasketaan seuraavasti:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta

x

kunnan asukasluku

x

kunnan HYTE-kerroin

HYTE-kannustin ei ole pelkästään symbolinen, vaan sillä on suurta merkitystä niin toiminnallisesti, taloudellisesti kuin hyvinvointijohtamisen näkökulmasta, sillä jos maksimi tulisi olemaan edellä mainittu 21,80 €/asukas, väkiluku 46 880 asukasta ja Hyvinkään HYTE-kerroin vuoden 2021 tapaan 0,66 (ks. liite 3), puhuttaisiin 674 500 eurosta vuodessa. Samalla täytyy muistaa, että kyseessä ei ole suinkaan ylimääräinen tai uusi valtiolta tuleva rahasumma, vaan se on osa kunnan valtionosuutta ja kaupungin kokonaisbudjettia. Aluvussa 3.7 tullaan tarkastelemaan lähemmin Hyvinkään HYTE-kerrointa vuodelta 2021.

2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Keusotessa ja hyvinvointialueella

Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (Keusote) on järjestänyt Hyvinkään ja viiden muun Keski-Uudenmaan kunnan kaikki sosiaali- ja terveystaloudet 1.1.2019 alkaen. Vastuu hyvinkääläisten hyvinvoinnista ja terveydestä onkin jakautunut kaupunkiorganisaation lisäksi myös monille muille palveluntuottajille, kuten Keusotelalle, HUS:lle, Itä-Uudenmaan poliisille ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Joulukuussa 2019 hyväksyttiin Keski-Uudenmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2020–2025. Sen tavoitteet linkittyvät vahvasti myös Hyvinkään kaupungin tekemään hyvinvointityöhön.

Keusote on asettanut hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi seuraavat tavoitteet, jotka ovat vahvasti myös Hyvinkään kaupungin intresseissä:

- sähköisen omahoidon ja asiointin lisääminen
- kansansairauksien ennaltaehkäisy
- hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen
- osallisuuden lisääminen.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaan tarkempina tavoitteena on, että Keusote-alueen noin 200 000 asukkaan ja siten myös hyvinkääläisten osalta

- sairastavuus vähenee
- liikunta lisääntyy vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa
- ylipainoisten ja lihaviiden määrä laskee
- yksinäisyyden kokemus vähenee
- sähköinen omahoito ja asiointi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi lisääntyy
- mielenterveysongelmien määrä vähenee
- päihteiden (nikotiinituotteet, alkoholi, huumeet) käyttö vähenee.

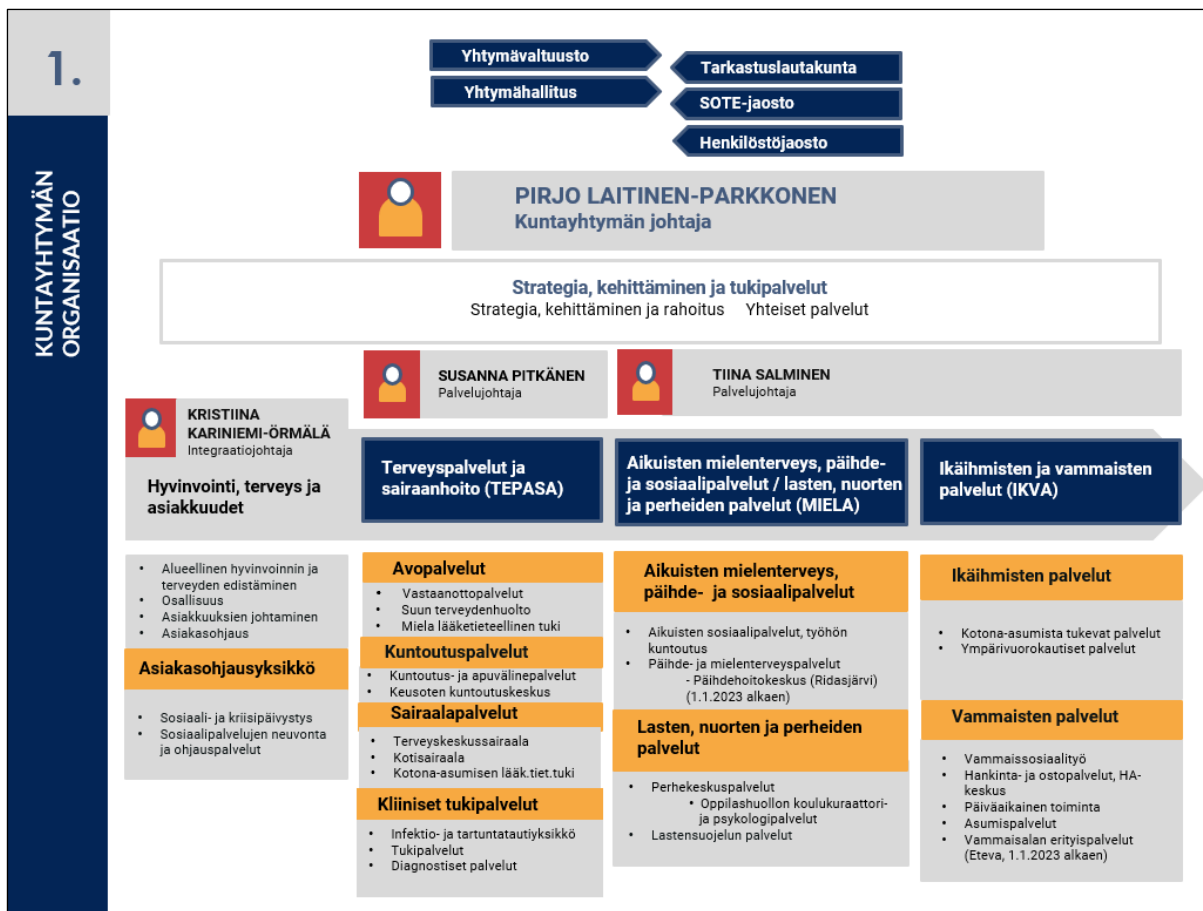
Kuten voi huomata, samat tavoitteet ovat läsnä myös kaikessa siinä hyte-työssä, mitä Hyvinkään kaupunki tekee ennakoivasti omien palveluidensa ja resurssiensa puitteissa. Kaupunki tarjoaa asukkaalleen palveluita ja edellytyksiä, joiden ansiosta ihmiset ovat terveempiä ja parempikuntoisia, liikkuvat monipuolisesti ja turvallisesti, tutustuvat toisiin ihmisiin, kokevat olevansa osa yhteisöä ja yhteiskuntaa, voivat fyysisesti, psyykkisesti ja taloudellisesti nykyistä paremmin sekä saavat vapaa-ajalleen rakentavaa ja kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaa tekemistä.

Keusoten palvelulupaus vuodelta 2019 kuuluu seuraavasti: ”Saan laadukasta palvelua tarpeideni mukaan”. Kuntayhtymän mukaan lupaus tarkoittaa sitä, että

- asiakas saa asiantuntevaa ja oikean tasoista palvelua oikeaan aikaan
- asiakas ja hänen läheisensä saavat palvelusta hyvän kokemuksen
- asiakkaan hyvä palvelu perustuu luottamukseen ja asiakkaan kuunteluun
- asiakas ja hänen läheisensä ovat mukana suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa hoitoa ja palvelua mahdollisuuksiensa mukaan

- kuntayhtymän henkilökunta tukee asiakkaan omaa kykyä ehkäistä ja hoitaa sairauksia sekä kuntoutua
- asiakas saa laadukkaan ja turvallisen hoidon ja palvelun
- asiakasta tuetaan hoitoon ja palveluun liittyvissä valinnoissa
- asiakkaan hoito ja palvelu perustuvat yhdenmukaisiin menetelmiin yksilölliset tarpeet huomioiden
- kuntayhtymän palvelut perustuvat jatkuvaan arviointiin ja kehittämiseen yhdessä alueen asukkaiden, jäsenkuntien ja sidosryhmien kanssa.

Palvelulupauksen täyttämistä vastaa yli 3.500 työntekijän alueellinen, kuuden kunnan alueelle levittäytyvä organisaatio, joka rakentuu tällä hetkellä kuviosta 4 ilmenevällä tavalla:

KUVIO 4. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän organisaatio

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu yhdyspinnoilla kuuluu Keusotessa Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet -tulosalueelle, mutta hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä tehdään nimenomaan palvelualueilla. Alueellisen yhdyspintatyön edistämisen rakenteet, joissa johtoryhmänä toimii kuntajohtajien neuvottelukunta ja ohjausryhmänä alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä (aluehyte), luotiin vuonna 2019. Kuntajohtajien neuvottelukunta, sivistystoimenjohtajien ja Keusote-johdon muodostama ryhmä sekä aluehyte kokoontuvat säännöllisesti edistämään alueellista yhdyspintatyötä. Korona-aikana tapaamisia on ollut vielä useammin akuuttien tarpeiden, kuten koronatilanteen ja -rajoitusten tarkastelun, vähävaraisten kasvomaskien jakamisen, ruoka-avun järjestämisen ja ikäihmisten kontaktoinnin, osalta. Keväällä 2022 Ukrainan tilanne ja hyvinvointialuevalmistelu ovat lisänneet yhteis-

sen vuoropuhelun tarvetta. Lisäksi Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet -tulosalueen työntekijöitä on jäsenenä myös Hyvinkään kaupungin hyvinvointiryhmässä. Keusotessa on lisäksi oma sisäinen hyte-ryhmä, jonka edustajat ovat palvelualueilta ja konsernista vahvistamassa kuntayhtymän omaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä eri yhdyspinnoilla. Vuonna 2021 uutena yhteistyöfoorumina on aloittanut pelkästään kuntien edustajista koostuva kunta-hyte -ryhmä. Näitä yhdyspintarakenteita ja -ryhmiä tultaneen päivittämään valtakunnallisen sote-uudistuksen etenemisen myötä. Alueen kuntien kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi Keusote tekee tiivistä, monialaista yhteistyötä alueen muiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa.

Vaikka monin tavoin haastavasti alkanut vuosikymmen on tuonut mukanaan omat, täysin uudenlaiset kysymysmerkkinsä, edellä mainitut kuntayhtymälle asetetut tavoitteet korostuvat entisestään juuri tällaisessa poikkeustilanteessa, jossa yksinäisyyden kokemukset, liikkumattomuuden ja eristyneisyyden yleistyminen sekä päihde-, mielenterveys- ja toimeentulo-ongelmat ovat lisääntyneet. Kuntalaisten hyvinvointia varmistavien palveluiden onkin suorastaan pakko löytää uusia ja innovatiivisia, monissa tapauksissa sähköisiä muotoja. Tällaisesta uudenlaisesta hyvinvointityöstä on esimerkkinä Hyvinkään kaupungin nuoriso-, liikunta-, hyvinvointi- ja kulttuuripalvelujen nopea siirtyminen digitaalisille alustoille, digitaalisen syrjäytymisen vastainen työ digitukea tarjoamalla sekä Keusoten määrätietoisesti kehittämä sähköinen omahoito ja asiointi.

22 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjää

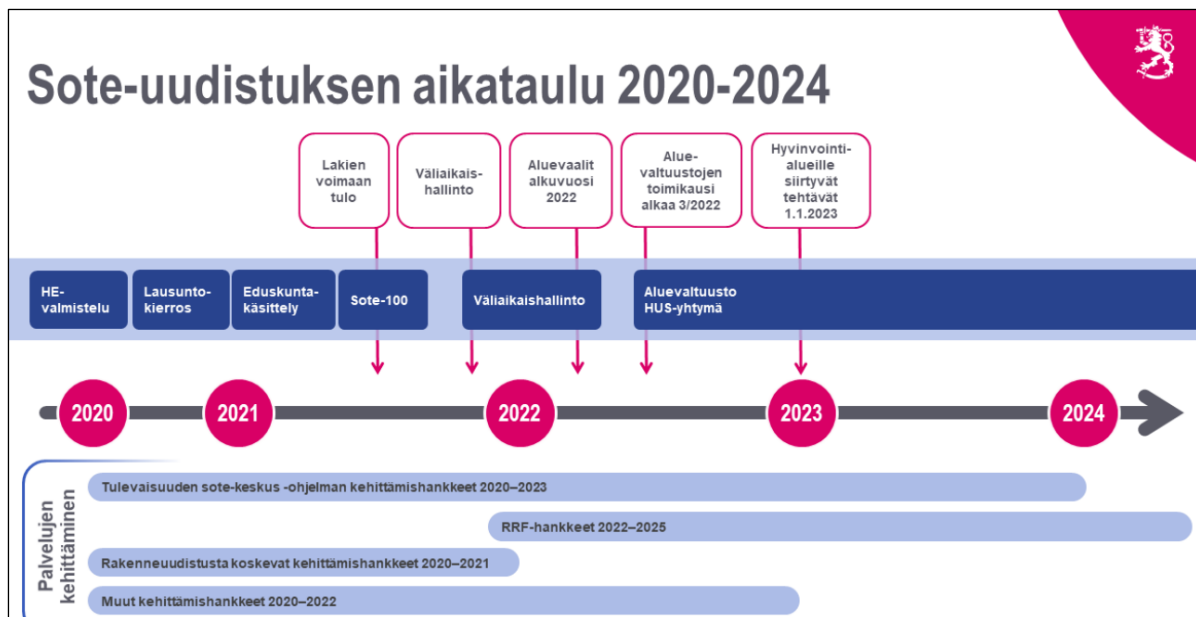
- Etelä-Karjalan hyvinvointialue
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Etelä-Savon hyvinvointialue
- Helsingin kaupunki
- Itä-Uusimaan hyvinvointialue
- Kainuun hyvinvointialue
- Kanta-Hämeen hyvinvointialue
- Keski-Suomen hyvinvointialue
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Keski-Uusimaan hyvinvointialue
- Kymenlaakson hyvinvointialue
- Lapin hyvinvointialue
- Länsi-Uusimaan hyvinvointialue
- Satakunnan hyvinvointialue
- Pirkanmaan hyvinvointialue
- Pohjanmaan hyvinvointialue
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Pohjois-Savon hyvinvointialue
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue
- Vantaa-Keravan hyvinvointialue
- Varsinais-Suomen hyvinvointialue

- HUS-yhtymä on järjestämisvastuussa niistä vaativan erikoissairaanhoidon toiminnoista, joista laissa erikseen säädettäisiin tai joista sovittaisiin HUS-järjestämissopimuksessa.
- Nimi muuttuu maakunnaksi, kun esimerkiksi aluekehitystehtävät siirtyvät niille.
- Uusi rakenne määrittää maakuntajaon ja toimii muiden viranomaisten aluejaon pohjana pl. Uusimaa.

KUVIO 5. Hyvinvointialueet

Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Ehdotuksen mukaiset 22 hyvinvointialuetta perustetaan lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Näille hyvinvointialueille siirtyvät kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät. Uudenmaan erillisselvityksen perusteella Uudellamaalla hyvinvointialueita on neljä. Lisäksi Helsingin kaupungille jää edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu. Uudellamaalla erikoissairaanhoidon järjestämisestä vastaa HUS. Terveystoimen järjestämisvastuu jakautuu laissa ja HUS-järjestämssopimuksessa erikseen määriteltävällä tavalla alueen hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välillä. Lait tulevat voimaan porrastetusti: osa tuli jo 1.7.2021 ja viimeiset vuoden 2023 alusta. Hyvinkäänkin osalta sote-uudistus on edennyt seuraavan kuvion 6 mukaisesti niin, että aluevaltuusto on aloittanut toimintansa:

KUVIO 6. Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2024 (Valtioneuvosto 2022)

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on Keusoten perussopimuksen hengessä (21.6.2017) vastata sosiaali- ja terveystalouden koko kokonaisuudesta, sillä Hyvinkään kaupungilla ei ole tähän osaamista ja resursseja, eikä se olisi päällekkäisen työn, johtamisen, kustannustehokkuuden ja palveluiden käyttäjien näkökulmasta perusteltua. Kuten jo edeltä, kuviosta 2, ilmeni, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on 1.1.2023 lähtien vastata kokonaisuutena seuraavista, kuntalaisten hyvinvoinnin näkökulmasta kriittisistä tehtävistä:

- Perusterveydenhuolto
- Erikoissairaanhoidon (HUS)
- Sosiaalihuolto
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Työikäisten palvelut
- Ikäntyneiden palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Vammais- ja opiskelijahuolto
- Oppilas- ja opiskelijahuolto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Pelastustoimi.

Hyvinkään kaupunki taas edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä niiden palveluiden ja resurssien puitteissa, joita kaupungilla on käytettävissään.

Seuraavaksi tarkastellaan nimenomaan Hyvinkään kaupungin ja vuonna 2022 kuntien omistuksessa olevan sote-kuntayhtymän vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta sitä, miten hyvinkääläiset voivat uusimpien tilastotietojen mukaan. On huomattava, että osasta asioista on saatavilla todella ajankohtaista tietoa, kun taas jotkin tilastot tulevat vuoden tai jopa useamman viiveellä. Käsillä olevaan hyvinvointikertomukseen on koottu tuorein mahdollinen, THL:n antamien suositusten mukainen tieto.

3 Hyvinvointimme tila

3.1 Talous ja elinvoima

Hyvinkään kaupungin asukasluku oli vuoden 2021 lopussa 46 880. Kaupunkimme on asukasluvun perusteella Suomen 23. suurin kaupunki. Tilastokeskuksen tietojen mukaan asukasluku kasvoi vuoden 2021 aikana 304 asukkaalla (0,7 %).

Loistavan maantieteellisen sijaintinsa takia Hyvinkää on valikoitunut usean yrityksen sijaintipaikaksi. Logistisesti houkutteleva sijainti valtakunnan pääväylien varrella, reilun puolen tunnin matka Helsinkiin sekä hyvät yhteydet tärkeimpiin satamiin ja lentokentälle luovat hyvät edellytykset menestykselle yritystoiminnalle. Yrityksiä olikin Hyvinkäällä kesäkuun 2021 lopussa yhteensä 3012 ja työpaikkoja vuoden 2019 lopussa 19 633. Hyvinkäällä on naapurikuntiin nähden korkea työpaikkaomavaraisuus, 94,4 % (2019).

Työttömyysaste oli vuoden 2022 helmikuussa 10,0 %. Työttömyystilanne on Hyvinkäällä sama kuin koko maassa (10,1 %).

Asuntoja valmistui vuonna 2021 yhteensä 266. Määrä oli selvästi edellisvuotta vähemmän. Valmistuneista asunnoista pientaloja oli 43, rivitaloasuntoja 26 ja kerrostaloasuntoja 197 kappaletta.

3.2 Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Hyvinkäällä oli 0–17-vuotiaita lapsia yhteensä 8639 vuonna 2021. Osuus koko väestöstä oli 18 %. Lasten määrä on vähentynyt 10 vuodessa 9 %.

18–29-vuotiaita oli 6574. Myös heidän määränsä on vähentynyt vuosikymmenessä 9 %.

Lapsiperheitä oli yhteensä 4764 vuoden 2020 lopussa. Lapsiperheiden määrä on vähentynyt kymmenen vuoden aikana 10 %.

Osallisuus ja yhdenvertaisuus

Kouluterveyskyselyn mukaan suurin osa hyvinkääläisistä lapsista ja nuorista oli vuonna 2021 tyytyväisiä elämäänsä: 4.–5.-luokkalaisista 83,4 % (koko Uusimaa 84,6 %), 8–9-luokkalaista 67 % (Uusimaa 66,4 %), ammattiin opiskelevista 68 % (Uusimaa 65,6 %) ja lukiolaisista 67,7 % (Uusimaa 67,1 %). Valtaosa pienemmistä koululaisista kokee kuuluvansa koulu- ja luokkayhteisöön, sillä 4.–5.-luokkalaisista vain 4,5 % tuntee itsensä yksinäiseksi. Sen sijaan nuorten kohdalla tilanne on haastavampi, sillä esimerkiksi ammattiin opiskelevista yksinäisyyttä koki vuonna 2021 joka neljäs (24,5 %), kun vuonna 2019 heitä oli 17,1 %. Koronarajoitukset sekä etä- ja hybridiopiskeluun siirtyminen ovat tässä mielessä olleet selvästi haastavia monille. Lukiossa ja yläkoulussa tilanne on onneksi ollut vuonna 2021 parempi.

Vuoden 2021 keväällä kaupunki toteutti kouluissa osallistuvaa budjetointia. Peruskouluissa jaettiin ehdotusten pohjalta 15.000 euroa ja lukiossa 5.000 viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä edistäviin hankintoihin.

Terveys

Vain noin joka kymmenes alakoululaisista (11,9 %) kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Yläkoululaisilla, lukiolaisilla ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla tilanne on sen sijaan heikompi, sillä reilu neljännes (25,9–29,5 %) kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Onneksi kuitenkin lukemat ovat huonontuneet vain 1–2-prosenttiyksikköä koronaa edeltäneestä ajasta (2019), vaikka muutoksen suunta toki onkin epäsuotava.

Haasteelliset ajat pandemioineen, horjuvine turvallisuustilanteineen, elinkustannusten nousuineen ja jopa pelon kulttuurin tietoisine lietsomisineen (Altheide 2002; Furedi 2002; Glassner 2018) ovat oletettavasti vaikuttaneet siihen, että entistä useampi suomalais-, uusimaalais- ja hyvinkääläisnuori kokee itsensä ahdistuneeksi. Esimerkiksi yläkoululaisista kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta oli vuonna 2021 joka viidennellä (21,9 %), kun vastaava luku oli 14,7 % vuonna 2019. Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla tilanne oli vielä haastavampi, sillä kohtalaista tai vaikeaa ahdistusta oli 23,7 %:lla (vuonna 2019 17,8 %). Onneksi sentään keskusteluapua ja tukea koetaan olevan saatavilla, sillä keskustelemisen koki haastavaksi ainoastaan 2,0 % alakoululaisista ja 10,8 % ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista.

Terveyden ja jaksamisen näkökulmasta on merkillepantavaa, että lähes puolet (48,9 %) 8.–9.-luokkalaisista hyvinkääläisnuorista ei syö koululounasta päivittäin. Vaikka se on laiha lohtu, tilanne on samansuuntainen myös valtakunnallisesti (34,4 %) ja alueellisesti (43,2 %). Trendi on ollut nouseva ainakin aikaisempiin mittausajankohtiin (2017 ja 2019) verrattuna limittyen arvatenkin koronaan, etäkouluun, vallitseviin kauneusihanteisiin ja eteläsuomalaiseen kaupunkikulttuuriin vaihtoehtoisine lounastarjontoihin.

Erittäin ilahduttava asia on se, että huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinutuotteiden käyttö sekä rahapelaaminen ovat vähentyneet merkittävästi täysi-ikäisyyden kynnyksellä olevien nuorten keskuudessa; lukiolaisten osalta lukema on laskenut 9,3 %:sta (2019) 3,8 %:iin (2021) ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla 9 %-yksikköä 22,6 %:sta (2019) 13,6 %:iin (2021). Ainoastaan yläkouluikäisten keskuudessa on tapahtunut tilanteen heikkenemistä, mutta sekin on ollut hyvin maltillista, sillä vuonna

2019 prosenttiosuus oli 7,6 ja vuonna 2021 9,1. Nuorten parissa työskentelevät ovat sen sijaan nostaneet esiin huolta polarisaation lisääntymisestä myös tämän teeman osalta.

Tupakkatuotteiden tai sähkösavukkeiden käyttö on edelleen vähentynyt hyvinkääläisnuorten keskuudessa. Vaikka muutoksen suunta on hyvinvoinnin näkökulmasta erittäin tervetullut, tupakoinnissa on edelleen huomattava ero lukiolaisten (1,8 %), yläkouluikäisten (9,2 %) ja ammattikoululaisten (20,4 %) välillä. Tästäkin voi huomata, että tupakointi on vahvasti psykososiaalinen ilmiö.

Hoiva ja huolenpito

Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia oli vuonna 2021 174. Heidän osuutensa ikäluokasta on 2 %. Vuonna 2020 osuus oli 2,1 %, joten muutos mahtuu virhemarginaaliin.

Kasvatus, koulutus ja oppiminen

Vuonna 2021 varhaiskasvatukseen osallistui 73,2 % 0–6-vuotiaista lapsista. Vuonna 2019 vastaava luku oli 72,8 %.

Nuorten työllisyys ja toimeentulo

18–24-vuotiaiden hyvinkääläisnuorten työllisyystilanne on kääntynyt haastavien korona-aikojen jälkeen parempaan suuntaan, sillä alle 25-vuotiaiden työttömyysaste oli helmikuussa 2022 12,0 %, kun se oli vuotta aiemmin 17,4 %. Koko maan työttömyysasteeseen verrattuna (11,2 %) nuorisotyöttömien osuus omasta ikäluokastaan on suurempi Hyvinkäällä kuin koko maassa. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden osuus oli 3,9 % vuonna 2018 ja 2021.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus on noussut hieman, sillä vuonna 2018 heitä oli vastaavan ikäisestä väestöstä 1,0 % ja 2020 1,4 %. 18–34-vuotiaiden kohdalla osuus on hieman suurempi (vuonna 2018 1,8 % ja kaksi vuotta myöhemmin 2,1 %). Määrät ja muutokset ovat samansuuntaiset niin hyvinvointialueella kuin valtakunnallisesti.

Nuorten aikuisten osalta yhteistä suurta huolta aiheuttaa niin nuorten itsensä, kaupungin työntekijöiden, verkostotoimijoiden kuin päättäjienkin keskuudessa se, että tämänhetkisen (huhtikuu 2022) suunnitelman mukaan Hyvinkään Nuorisoaseman yläikärajaa ollaan aikeissa laskea kesällä 2022 24 vuodesta 18 vuoteen. Tämä tarkoittaa sitä, että 19–23-vuotiaat hyvinkääläisnuoret joutuvat jatkossa menemään Nuorisoaseman sijasta mm. aikuisten sosiaali-, päihde- ja mielenterveyspalveluihin. Haasteena on se, että jonot ovat huomattavat ja nopea kokonaisvaltaiseen hoitoon pääsy haastavampaa.

Turvallisuus

4. ja 5. luokan oppilaista 14,6 % koki vuonna 2021 fyysistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta. Yläkouluikäisten kohdalla lukema oli hyvin samansuuntainen (14,4 %). Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden (7,3 %) ja lukiolaisten (9,6 %) kohdalla lukemat ovat selvästi pienemmät. Määrät ovat pysyneet aika samoissa vuoteen 2019 verrattuna. Myös koulukiusaamisen kohdalla tilanne on pysynyt melko stabiilina.

Koronatilanne, etäkoulunkäynti sekä liikenteen ja liikkumisen väheneminen ovat selvästi vaikuttaneet siihen myönteisesti, että koulussa ja koulumatkalla sattuneet tapaturmat ovat vähentyneet kaikkien nuorten kohdalla niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin Hyvinkäällä: 8.–9.-luokkalaisten tapaturma sattui 21,7 %:lle (26,1 % vuonna 2017), ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 6,5 %:lle (13,1 % vuonna 2017) ja lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista 5,1 %:lle (11,8 % vuonna 2017).

3.3 Työikäiset

Työikäisen väestön (20–64-vuotiaat) määrä oli joulukuun 2021 lopussa 26 288. Työikäisiä oli koko väestöstä 56 %. Suhteellinen osuus koko väestöstä on laskenut edelliseen vuoteen nähden 1 %.

Terveys

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 25–64-vuotiaiden osuus on pysynyt Hyvinkäällä samalla tasolla (21,5 %) vuosina 2019–2021.

Depressiolääkkeistä korvausta saaneiden 18–64-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisistä on kasvanut vuosittain parin prosenttiyksikön kymmenyksen vauhtia niin, että vuonna 2021 se oli 10,6 %.

Diabetesta sairastavien osuus on pysynyt viime vuosina käytännössä samalla tasolla. Vuosina 2018–2021 erityiskorvattavaan diabeteslääkitykseen oikeutettuja oli 25–39-vuotiaista 1,5–1,6 % ja 40–64-vuotiaista 7,0–7,2 %.

Työssäkäynti ja toimeentulo

Työttömiä oli helmikuussa 2022 yhteensä 2280. Määrä on 605 henkilöä (21 %) vähemmän kuin viime vuonna. Työttömistä 1023 oli pitkäaikaistyöttömiä ja ulkomaalaisia työttömiä 205. Ulkomaalaisten keskuudessa työttömyysaste oli 21,3 %.

Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot kasvoivat koronapandemian vuoksi ja ovat edelleen korkealla tasolla. Työmarkkinatukea saavien määrä oli 853 helmikuussa 2022. Määrä on kasvanut 1,8 % edellisvuodesta.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden kotitalouksien määrä on noussut Hyvinkäällä aikaisemmin, mutta tasaantunut parina viime vuonna: Vuonna 2018 toimeentuloa sai 816 kotitaloutta, kun seuraavina vuosina määrä oli 845 (2019) ja 843 (2020).

Työkyky

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden hyvinkääläisten osuus on laskenut viime vuosina niin, että vuonna 2018 heidän osuutensa vastaavan ikäisestä väestöstä oli 6,4 % ja vuonna 2020 6,0 %.

Osallisuus

Hyvinkään äänestysprosentti vuoden 2021 kuntavaaleissa oli 50,2 %. Edellisissä kuntavaaleissa vuonna 2017 äänestysprosentti oli 54,4 eli äänestysaktiivisuus laski 4,2 %-yksikköä. Ensimmäistä kertaa tammi-kuussa 2022 käytyjen aluevaalien äänestysprosentti oli Hyvinkäällä 43,3 %. Tämä oli jonkin verran alhaisempi kuin koko Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella (45,1 %) ja koko maassa (47,5 %).

Vuoden 2021 syksyllä kaupunki toteutti kaikille kuntalaisille suunnatun osallistuvan budjetoinnin. 387 hyvinkääläistä osallistui äänestykseen, jonka johdosta toteutettiin 20.000 eurolla kaksi viihtyisyyttä ja hyvinvointia edistävää toimenpidettä: Kaupunkisillan maauimalan kehittäminen sekä joulu- ja kausivajojen lisääminen. Vuoden 2022 osallistuvaa budjetointia koskeva ehdotusten kerääminen ja äänestys toteutetaan kevään 2022 aikana.

3.4 Ikäihmiset

Hyvinkääläisistä 10 935 henkilöä (23,3 % koko väestöstä) oli 65 vuotta täyttäneitä vuoden 2021 lopussa. Ikääntyneiden määrä on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 3200 henkilöllä (41%).

Toimintakyky ja asuminen

Kotona asuvia 75–84-vuotiaita oli Hyvinkäällä 96,3 % ja yli 85-vuotiaitakin 85,0 % vuonna 2020. Trendi on ollut lievästi nouseva viime vuosina. Eläkkeensaajien asumistukea sai samana vuonna asuntokunnista 8,3 %, mikä on aika vakiintunut määrä.

75 vuotta täyttäneistä hyvinkääläisistä 350 henkilöä (8,3 %) oli säännöllisen kotihoidon piirissä tuoreimman tiedon mukaan 2018.

Omaishoidon tuen 65 vuotta täyttäneitä hoidettavia vuoden 2020 oli 1,6 % vastaavan ikäisistä ja 85 vuotta täyttäneistä 3,4 %. Omaishoidontuen asiakkaita vuoden aikana on Hyvinkäällä ollut viime vuosina kaiken ikäisistä 5 henkilöä tuhatta asukasta kohti, joten omaishoidontuen asiakkaita voidaan laskea olevan noin 250.

Terveys ja hyvinvointi

75 vuotta täyttäneistä 46 % koki itsensä onnelliseksi vuonna 2018.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus 65 vuotta täyttäneistä on jatkanut loivaa laskuaan Hyvinkäällä. Osuus oli 61,5 % vuonna 2018 ja 60,9 % vuonna 2021.

Yli 65-vuotiaiden kohdalla erityiskorvattuun Alzheimer-lääkitykseen (2,3 % vuonna 2020) ja sepelvaltimotaudin lääkitykseen (10,5 % vuonna 2021) oikeutettujen osuus on laskenut viime vuosina jonkin verran. Sen sijaan astman osalta tilanne on pysynyt aika samana (11,4 % vuonna 2021) ja diabeteksen osalta jopa kasvanut aavistuksen verran 17,3 %:iin vuonna 2021.

Verenpainelääkkeitä käyttävien seniorien osuus on jatkanut laskuaan. Vuonna 2018 osuus oli 23,4 % ja vuonna 2021 20,4 %.

Depressiolääkkeistä korvausta saaneiden yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut vuosittain 2018–2021. Osuus oli vuonna 2018 11,5 % ja vuonna 2021 13,3 %. Valtakunnallisesti trendi on ollut samansuuntainen (vuonna 2021 12,7 %).

Toimeentulo

Omaa eläkettä saavien kokonaiseläke vuonna 2020 oli Hyvinkäällä 1.848 €/kk. Vuonna 2018 kokonaiseläke oli 1.760 €/kk. Koko maan keskiarvo oli 1.743 €/kk vuonna 2020.

Täyttä kansaneläkettä saavien osuus on pysynyt samalla tasolla edellisvuosiin ja koko maan keskiarvoon nähden. Osuus oli vuonna 2021 1,2 % (koko maa 1,8 %).

Myös eläkkeensaajien asumistukea saavien asuntokuntien osuus on pysynyt hyvin samanlaisena niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Hyvinkäällä osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli 8,3 % ja koko maassa 7,7 % vuonna 2021.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita yli 65-vuotiaita oli Hyvinkäällä 2018–2021 vuosittain 0,2 %.

3.5 Kaikki ikäryhmät

Väestörakenne

Hyvinkään asukasluku oli vuoden 2021 lopussa 46 880. Väestöstä oli alle 15-vuotiaita 14,9 %, 15–64-vuotiaita 61,8 % ja 65 vuotta täyttäneitä 23,3 %. Väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2021 61,9 eli sataa työkäistä kohden on 61,9 ei-työkäistä.

Asukkaista on suomenkielisiä 92,3 %, vieraskielisiä 6,8 % ja ruotsinkielisiä 0,9 %.

Hyvinkään väestön keski-ikä on 44,2 vuotta; naisten 45,7 vuotta ja miesten 42,6 vuotta.

Vammaisuuksia Hyvinkään väestöstä saa 4,2 %. Etuuksien saajista 82 % sai eläkettä saavan hoitotukea, 13 % alle 16-vuotiaiden vammaistukea ja 4 % 16 vuotta täyttäneen vammaistukea.

3.6. Turvallisuus

Turvallisuus ja sen tunne ovat tärkeä osa hyvinvointia. Turvallisuustyön painopistealueiksi on valikoitunut 1) hyvin-kääläisten saaminen mukaan turvallisuustyöhön, 2) tapahtumien turvallisuus, 3) päihteet, mielenterveys ja lähisuhdeväkivalta sekä 4) haavoittuvassa asemassa olevien turvallisuus. Painopisteiden mukaisesti laaditaan vuosittain konkreettiset tavoitteet.

Vuoden 2021 sitovat turvallisuustavoitteet on raportoitu liitteessä 1. Lisäksi turvallisuustyötä eri tulokulmista edistävien yhteistyöryhmien toimintaa on raportoitu liitteessä 4.

Arjen turvallisuus

Rakennuspalovaaroja oli Hyvinkäällä vuonna 2021 yhteensä 13 ja rakennuspaloja 6.

Liikenne

Poliisin tietoon tulleiden liikenne rikkomusten määrä on laskenut edellisvuodesta vuonna 2021. Liikenne rikosten määrä väheni 855:stä 802:een, joten laskua oli 6,20 %. Liikenneturvallisuuden vaarantamistapauksissa on tapahtunut nousua 13,66 %, sillä tapausten määrä kasvoi 410:stä 466:een.

Rattijuopumuksia oli vuonna 2021 yhteensä 104, mikä on edellisvuotta vähemmän (laskua 27,27 %:a). Rattijuopumusrikosten määrä korreloi vahvasti poliisin tekemän valvontatyön määrän kanssa, joten tilastollisiin muutoksiin tulee suhtautua varauksella.

Pelastuslaitoksen tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia tapahtui vuonna 2021 yhteensä 146.

Rikokset

Poliisin tietoon tulleita omaisuusrikoksia oli vuonna 2021 yhteensä 2 431, mikä on edellisvuotta vähemmän (laskua 3,22 %). Petosrikosten määrät lisääntyivät peräti 33,24 %, sillä tapausmäärät kasvoivat 373:sta 497:ään.

Väkivaltarikosten osalta tapahtui kokonaisuuden näkökulmasta laskua 10,07 % vuonna 2021. Vuonna 2021 tapauksia oli 268, kun edellisvuonna niitä oli 298. Yleisellä paikalla tapahtuneiden pahoinpitelyiden määrät laskivat 21,21 % 132:sta 104:ään. Yksityisellä paikalla tapahtuneiden pahoinpitelyiden lukumäärä pysyi edellisen vuoden tasolla (157).

Seksuaalirikokset vähenivät edellisvuosista, sillä poliisin tietoon tulleiden tapausten määrä laski 36:sta 25:een (laskua 30,56 %).

Huumausainerikoksia tuli poliisin tietoon vuonna 2021 edellisvuotta vähemmän. Kaikkiaan laskua oli 30,90 %:n verran (288 => 199). Huumausainerikokset linkittyvät vahvasti poliisin tekemään valvontatyöhön, joten tilastollisiin muutoksiin tulee suhtautua varauksin.

Ympäristön terveellisyys ja asuminen

Maastopaloja oli vuonna 2021 yhteensä 10. Maastopalojen määrään vaikuttaa mm. vahvasti se, kuinka sateinen tai kuiva vuosi on ollut. Esimerkiksi vuosi 2018 oli poikkeuksellisen kuiva, joten maastopaloja kirjattiin 26.

Koronaepidemia on jatkunut jo yli kaksi vuotta ja se on vaikuttanut merkittävästi kaupungin palvelutuotantoon. Koronatartuntojen ehkäisemiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat totutun mukaisia, joten palvelutuotannon jatkuvuuden varmistamiseksi jouduttiin ylläpitämään käytössä olevia suojautumismenetelmiä. Parin vuoden kokemukset koronaviruksen kanssa toimimisesta ovat osoittaneet, että kaupunki on pystynyt vastaamaan muuttuneeseen toimintaympäristöön riittävällä toimenpiteillä, joiden kautta hyvinkäläisille tarjottavia palveluita on edelleen pystytty ylläpitämään ja tarjoamaan hyvinkäläisten käyttöön.

Esimerkkinä toimenpiteistä on sekä työntekijöiden että kuntalaisten suojaaminen. Hyvinkään kaupunki on muun muassa noudattanut tarkasti erilaisia valtakunnallisia suosituksia, rajoituksia ja suojatoimenpiteitä. Hyvinkään kaupunki myös jakoi kasvomaskeja valtioneuvoston suosituksen mukaisesti vähävaraiksi itsensä identifioiville kuntalaisille. Näitä maskeja on jaettu Hyvinkäällä 10–15 jakopisteessä yhteensä 377.310 kappaletta syyskuun 2020 ja maaliskuun 2022 välisenä aikana. Vuoden 2020 syksyllä vähävaraisten maskeja jaettiin 77.307, vuonna 2021 kaikkiaan 244.003 ja vuoden 2022 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana 55.000 kappaletta.

3.7 Hyvinkään HYTE-kerroin 2021

HYTE-kertoimen perushinta vuonna 2021 oli 18,70 euroa/asukas. Koska jaettava summa on muuttunut, vuonna 2020 se oli 16,40 ja vuonna 2018 9,80 euroa/asukas. Liitteessä 3 on tarkemmat lukemat, mutta tässä yhteydessä on syytä nostaa esiin joitain lukuja ainakin siltä osin, mitä niitä on saatavilla.

Vuonna 2021 yläkoulun 8. ja 9. luokkalaisista koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi 27,4 %. Muutoksen suunta on ollut kielteinen, sillä vastaava luku oli aikaisemmin 22,5 % (2019) ja 22,8 % (2017). Tämä seikka on yhteydessä siihen, että samanikäisistä nuorista 19,1 % oli ylipainoisia vuonna 2021, kun vuonna 2019 heitä oli huomattavasti vähemmän, 13,9 %. Korona, erilaiset rajoitukset harrastuksissa ja etäkoulu ovat varmasti vaikuttaneet asiaan. Tupakoivien nuorten osuus taas on pysynyt onneksi samoissa lukemissa niin, että vuonna 2021 yläkoululaisista tupakoi 7 % (vuonna 2019 vastaava luku oli 6,6 %).

Sen sijaan 18–24-vuotiaiden nuorten työttömyys on näyttänyt ohittaneen pahimman vaiheen, sillä vuonna 2021 nuorisotyöttömien osuus työvoimasta oli pudonnut 15,0 prosenttiin edellisen vuoden 18,3 %:sta. Koronaa edeltävällä ajalla 2017–2019 nuorisotyöttömyys on ollut 11,3–14,1 %.

Vuosien 2021 ja 2022 osalta ei ole vielä kaikkia lukemia saatavilla HYTE-kertoimen osalta. Sen sijaan voidaan tyytyväisenä todeta, että monet asiat olivat vuonna 2021 kunnossa Hyvinkäällä HYTE-kertoimen näkökulmasta:

- Kaupungin palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja.
- Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.
- Kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.

- Kaupunginvaltuustossa on käsitelty turvallisuussuunnitelmaa ja päätetty toimenpiteistä.
- Kaupungissa laaditaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa.
- Kaupungissa toimii erikseen nimetty asiantuntija, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
- Kaupunginvaltuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.

Lisäksi on huomattava, että monia näitä asioita tarkastellaan Hyvinkäällä kahteenkin otteeseen mm. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän toimintaan ja arviointiin liittyen.

4 Hyvinkään Pelikirjan painopistealueet ja linjaukset

Hyvinkään kaupunkistrategia (Hyvinkään Pelikirja)

Hyvinkään kaupunkistrategia (Pelikirja) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2016. Nykytilaa ja tulevaa strategiakautta koskevien haasteiden, vahvuuksien ja mahdollisuuksien tunnistaminen olivat Pelikirjan valmistelun kannalta olennainen vaihe. Osana tätä toimintaympäristön analyysivaihetta hyödynnettiin myös hyvinvointikertomustietoa. Lisäksi tiedonkeruvaihe piti sisällään kuntalaisille, yrityksille ja kaupungin henkilöstölle kohdenneet kyselyt, osallistamistilaisuuksia sekä eri alojen asiantuntijakuulemisia. Valmistelutyön ohjaus toteutettiin poliittisen ohjausryhmän toimesta, minkä lisäksi kaupunginvaltuusto osallistui uuden strategian valmisteluun valtuustoseminaarien puitteissa.

Tässä pelikarttamme, yhteiset tavoitteemme ja tapamme toimia vuosille 2017-2027:

Pelikirja ja hyvinvointikertomuksen aihealueita koskevat tavoitteet

Hyvinkään kaupunki määrittelee Pelikirjassa strategiakauden keskeiset päämäärät, tavoitteet ja valitut painopistealueet sekä sen, mitä kaupunki aikoo tehdä niiden saavuttamiseksi. Pelikirja on kaupungin keskeinen johtamisen ja ohjauksen väline. Näin ollen myös joulukuussa 2021 kaupunginvaltuustossa hyväksytty hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025 rakentui sekä hyvinvointikertomustietoon että valtuuston hyväksymään Pelikirjaan pohjautuen. Hyvinvointikertomukseen sisältyvä yksityiskohtaisempi tieto hyvinvoinnin tilasta ja valituista painopistealueista mahdollistaa konkreettisempien vuositavoitteiden asettamisen Pelikirjan viitoittamaan suuntaan.

Pelikirjan strategisten kärkien mukaisesti Hyvinkäällä on päätetty panostaa pitkäjänteisesti kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen, yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen kehittämiseen. Strategia tähtää Hyvinkään tunnettuuden lisääntymiseen, kaupungin kasvamiseen ja ennen kaikkea siihen, että hyvinkääläiset voivat olla kotikaupungistaan ylpeitä. Pelikirjaa toteutetaan sekä valittujen kärkihankkeiden että lakisääteisten perustehtävien ja päivittäisen palvelutuotannon kautta. Pelikirja 2.0 valmistuu keväällä 2022 ja se tulee voimaan 1.1.2023.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Pelikirjan lisäksi hyvinvointityötä ohjaavat monet muut paikalliset ja alueelliset asiakirjat, suunnitelmat ja ohjelmat, joista tärkeimpinä voidaan luetella seuraavat:

Talous ja elinvoima

- Hyvinkään Pelikirja, kaupunkistrategia vuosille 2017–2027 (päivitys 2023 alkaen)
- Hyvinkään kaavoitusohjelma vuosille 2020–2022
- Hyvinkään maankäytön toteuttamisohjelma 2021–2031

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

- Keski-Uudenmaan alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025
- Varhaiskasvatussuunnitelma (vuosittain)
- Esiopetuksen opetussuunnitelma (vuosittain)
- Perusopetuksen opetussuunnitelma (vuosittain)

Kaikki ikäryhmät

- Hyvinkään kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025
- Hyvinkään kaupungin tuottamien hyvinvointipalveluiden malli 2020
- Hyvinkään kaupungin liikkumissuunnitelma 2021–2025
- Hyvinkään kaupungin lähiliikuntapaikkasuunnitelma 2020–2025
- Hyvinkään kestävä liikkuminen 2030 -ohjelma
- Hyvinkään kaupungin ympäristöraportti (vuosittain)
- Hyvinkään kaupungin ympäristöohjelma 2023–2027
- Hyvinkään kestävä kehityksen tiekartta 2050
- Hyvinkään kaupungin kotouttamisohjelma 2020–2023
- Hyvinkään kaupungin ehkäisevän työn suunnitelma 2022–2025
- Keski-Uudenmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2020–2025 (Keusote)
- Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän osallisuusohjelma 2020–2025 (Keusote)
- Keski-Uudenmaan alueellinen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2022–2025 (Keusote)
- Keski-Uudenmaan alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma (Keusote, valmisteilla)
- Keski-Uudenmaan alueellinen lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy suunnitelma (Keusote, valmisteilla)
- Keski-Uudenmaan alueellinen vammaispoliittinen ohjelma (Keusote, valmisteilla).

Lisäksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella ja Hyvinkään vedellä on useita erilaisia suunnitelmia ja muita dokumentteja, jotka linkittyvät monin tavoin hyvinkääläisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen sekä niiden turvaamiseen.

6 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvointijohtamisen ja -työn työkalu. Lisäksi tulevan vuoden suunnittelu on oleellinen osa hyvinvointikertomusta. Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2021 Hyvinkään kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman vuosille 2022–2025. Suunnitelman tavoitteet nojautuvat vahvasti Hyvinkään kaupunkistrategiaan, Pelikirjaan. Vaikka päivitetty pelikirja astuukin voimaan vuoden 2023 alusta, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden näkökulmasta tavoitteet pysyvät pitkälti samoina. Vuoden 2022 osalta hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ilmenevät alapuolelta kuviosta 7.

KUVIO 7. Hyvinkään kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteet 2022–2025

Erillisessä, kaupunginvaltuustossa 20.12.2021 hyväksytyssä dokumentissa, Hyvinkään kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa 2022–2025 on avattu yksityiskohtaisesti, konkreettisesti sekä esimerkkien ja nostojen kautta sitä, millä käytännön toimenpiteillä kaupungin eri toimialat ja palvelualueet pyrkivät kohti näitä tavoitteita. Tavoitteiden toteutumista seurataan osana toimialojen ja koko kaupungin vuosittaista seurantaa ja raportointia.

7 Lähteet

Allard, E. 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Helsinki: WSOY.

Altheide, D. L. 2002. Creating Fear. News and the Construction of Crisis. New York: de Gruyter

Furedi, F. 2002. Culture of Fear: Risk-taking and the Morality of Low Expectation. London: Continuum.

Glassner, B. 2018. The Culture of Fear : Why Americans are Afraid of the Wrong Things. 2. ed. New York: Basic Books.

Hätönen, H. 2021. Hyvinvointialueiden perustaminen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoiminnan järjestämisen uudistus. Valtioneuvosto ja STM. Hyvinvointiwebinaari 8.9.2021 – Miten keskiuusimaalainen voi?

Keusoten toimintasääntö. 2022. Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveysalan kuntayhtymän toimintasääntö 1.2.2022 alkaen. Saatavilla: <https://www.keusote.fi/etusivu/tietoa-meista/paatoksenteke-ja-hallinto/sopimukset-ohjeet/> (viitattu 4.4.2022).

Luonnon hyvinvointivaikutukset. 2022. Saatavilla: <<https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/virkistyskaytto/luonnon-hyvinvointivaikutukset/>> (viitattu 28.3.2022).

Moisio, P., Karvonen, S., Simpura, J. & Heikkilä, M. 2008. Suomalaisten hyvinvointi 2008 (toim.). Helsinki: Stakes.

Perttilä, K., Orre, S., Koskinen, S. & Rimpelä, M. 2010. Kuntien hyvinvointikertomus-hankkeen asiantuntijoiden työryhmä.

Ståhl, T. 2022. HYTE-kerroin tulee käyttöön, mitä se tarkoittaa? Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston webinaari 24.3.2022. HYTE-kerroin tulee – Oletko valmis?

Vaarama, M., Karvonen, S., Kestilä, L., Moisio, P. & Muuri, A. 2014. Suomalaisten hyvinvointi. Helsinki: THL: Yliopistopaino.

Valtioneuvosto. 2022. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistaminen. Yleisesittelydiat. Saatavilla: https://soteuudistus.fi/documents/16650278/92491799/Sote-+ja+pelastustoimen+uudistus_esittely_FIN.pdf/9e3e07bd-a63d-86b3-5fc0-86b6f0ce32d8/Sote-+ja+pelastustoimen+uudistus_esittely_FIN.pdf?t=1633074237459 (viitattu 6.4.2022).

Liitteet

LIITE 1. Kaupungin sitovien tavoitteiden 2021 raportointi HYTE-tyon näkökulmasta

Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2021

Hyvinvointikertomus käsiteltiin Hyvinkään kaupunginvaltuustossa 15.6.2020. Hyvinvointikertomuksessa esiin tuodut hyvinvoinnin painopistealueet on huomioitu vuoden 2021 talousarvion valmistelussa ja niiden pohjalta valmistellut tavoitteet ja toimenpiteet on koottu seuraaviin taulukoihin. Taulukkoon on koottu tavoitteet kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen tavoitekorteilta. Lisäksi lautakuntien omilla korteilla on lukuisia lisätoimenpiteitä ja toimielimet voivat vielä käyttösuunnitelmavaiheessa tarkentaa omia tavoitteitaan.

1. Kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen

Kaupungin talouden ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että Hyvinkään väestönkasvu jatkuu hallitusti. On tarpeen selvittää ja tunnistaa syyt syntyvyyden laskuun ja miettiä vaikutuskeinoja asian parantamiseksi. Yhtenä mahdollisena vaikutuskeinona on lisätä Hyvinkään houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinalueina ja huomioida entistä paremmin lasten ja nuorten näkökulma kaupungin päätöksenteossa. Yritysten työpaikkatarjonta on tekijä, joka houkuttelee uusia asukkaita paikkakunnalle. Kaupungin elinvoimaisuus ja houkuttelevuus paikkakunnalle muuttavien yritysten näkökulmasta on tärkeää, jotta uusia työpaikkoja syntyy. Hyvinkään Pelikirjan mukaisesti teemme tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa ja otamme yritysten toimintaedellytykset jatkuvasti huomioon. Edesautamme mahdollisuuksien mukaan muun muassa hankintojen kohdistamisessa paikallisiin yrityksiin. Näin syntyvät ja pysyvät työpaikat ovat kaupunkimme elinvoimaisuuden edellytys.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	RAPORTOINTI
Hangonsilta -kärkihanke	Uuden Kipinä-talon (keskuslukio ja monitoimitalo) käyttöönotto; lukio-opetuksen ja Hyvinkään Opiston toimintojen käynnistyminen uusissa tiloissa. Opiston toimintoja jää muihin toimipisteisiin lähinnä liikunnan ja osittain käsityön opetuksen osalta.	1. Hyvinkään lukio aloittaa toimintansa Kipinätiloissa asteittain helmi- ja maaliskuun aikana siten, että kaikki toiminta (liikunnan tiloja lukuun ottamatta) on siirtynyt uusiin tiloihin huhtikuun alkuun mennessä. 2. Hyvinkään Opiston muutto uusiin tiloihin on toteutettu viimeistään 15.1.2021 mennessä. 3. Hyvinkään Opiston koko kevätlukukauden opetus on voitu toteuttaa Kipinätiloissa niiden toimintojen osalta, jotka monitoimitaloon siirtyvät.	Sivistystoimenjohtaja	1. Toteutunut tavoitteen mukaisesti. 2. Hyvinkään Opisto muutti Kipinätiloihin joulukuussa 2020. 3. Korona on estänyt Hyvinkään Opiston kevätlukukauden lähiopetuksen. Syyslukukausi toteutui kokonaan lähiopetuksessa. Kurssilaisia oli syksyllä noin 20% vähemmän. Koronaa lukuun ottamatta kaikki opetukseen liittyvät asiat ovat edenneet suunnitelmien mukaan.
Hyvinkään Sveitsi -kärkihanke	Sveitsin asuinalueen koskevan asemakaavan hyväksymiskäsittelyn eteneminen	Asemakaavamuutoksen luonnosvaihe on valmis vuonna 2021.	Kaavoituspäällikkö	Tavoite ei toteutunut. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös osayleiskaavaa koskeneen valituksen hylkäämisestä tuli vasta keväällä 2021 ja osayleiskaava tuli voimaan 3.3.2021. Asemakaavamuutoksen luonnosvaiheen valmistelua jatkettiin, mutta sijoittajien kanssa ei päästy yhteiseen näkemykseen asemakaavamuutoksen sisällöstä vuoden 2021 aikana. Valmistelua jatketaan vuonna 2022.

Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman (Master Plan) valmistuminen. Master Plan sisältää myös liikenteen yleissuunnitelmaa koskevan osion. Kehittämissuunnitelmista laaditaan valtuuston käsitteilyä varten vähintään kaksi vaihtoehtoa.	Kehittämissuunnitelmavaihtoehtojen pohjalta on tehty kaupunginvaltuuston päätös vuoden 2021 loppuun mennessä.	Liiketoimintajohtaja Kaavoituspäällikkö	Tavoite ei toteutunut. Työ ei valmistunut vuoden 2021 loppuun mennessä. Uusille valtuutetuille järjestettiin laadituista kehittämissuunnitelmavaihtoehtoista infotilaisuus marraskuussa. Vaihtoehtojen valmistelua jatketaan ja valtuutetuille järjestetään vuoden 2022 alkupuolella työpaja, jotta valtuusto voi tehdä päätöksen vaihtoehtojen pohjalta keväällä 2022.
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteiden hyväksyminen	1) Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteet hyväksytyt KV:ssä toukokuun 2021 loppuun mennessä. 2) Periaatteita laadittaessa on otettu huomioon kaupungin ilmastotavoitteet (HINKU ja FISU-tavoitteet).	Liikenneinsinööri, kaavoituspäällikkö, kaupungingeodeetti	1.Tavoite ei toteutunut. Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteiden laadintatyössä edettiin. Hyväksyminen siirtyi vuodelle 2022. 2.Työssä on huomioitu kaupungin ilmastotavoitteet.
Kaupunkistrategian päivittämisen toimintaympäristömuutokset huomioiden	Kaupunkistrategian päivitystyön valmistelu etenee ja päivitys saadaan uuden kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2021 aikana.	Kaupunkistrategiapäivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kaupunginjohtaja Kehittämispäällikkö	Kaupunkistrategian päivitystyö on jatkunut syksyllä 2021 ja tavoitteena on saada päivitetty Pelikirja päätöksentekoon keväällä 2022.
Kestävän talouden suunnitelma	Valtuuston päätöksen mukainen kestävän talouden ohjelma toteutetaan ja niiden riittävyys arvioidaan	1. Kestävän talouden ohjelman vuosille 2020 ja 2021 päätetyt toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2. Kestävän talouden ohjausryhmä arvioi keväällä 2021 Kestävän talouden ohjelman riittävyden ja käynnistää tarvittaessa jatkotyön talouden tasapainottamiseksi	Talousjohtaja	1.Keskeiset toimenpiteet on sisällytetty talousarvioon ja niiden toteutumista seurataan. 2.Ohjausryhmä kokoontui 17.5. arvioimaan ohjelman toteutumista ja ohjelman riittävyttä. Kaupunginhallituksen päättämä talousarvion laadintakehys sisältää Kestävän talouden ohjelman sisältämät tavoitteet, mutta ei lisätoimia. Ohjelman riittävyttä arvioidaan uudelleen vuoden 2023 talousarvion lähtökohtien valmistelun yhteydessä.
PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUKENKILO	RAPORTOINTI
COVID 19-pandemian vaikutuksiin varautuminen	Pandemiatilanteen vaikutusten arviointi, vaikutuksiin varautuminen, muutostarpeiden tunnistaminen ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen.	1. Pandemiatilanteen vaikutukset kaupungin operatiiviseen toimintaan ja talouteen on tunnistettu ja tilanteen edellyttämät toimenpiteet tehty. 2. Pandemiatilanteen vaikutuksista organisaation toimintaan raportoidaan säännöllisesti. 3. Pandemiatilanteen pidemmän aikavälin vaikutukset huomioidaan myös Pelikirjapäivitystä valmisteltaessa.	Kaupunginjohtaja	1.Kaupungin operatiivinen korona-johtoryhmä on kokoontunut kulloisenkin pandemiatilanteen edellyttämällä kokousrytmillä, pääosin viikoittain, muodostamaan tilannekuva ja koordinoimaan pandemiatilanteen edellyttämiä toimenpiteitä. 2.Kaupungin raportoinnissa on tuotu esiin koronavaikutuksia. 3.Pandemiatilanteen vaikutukset on huomioitu Pelikirjan päivityksen valmistelussa.
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Liityntäpysäköinnin asemakaavoituksen valmistelu	Liityntäpysäköintiin liittyvää asemakaavoitusta valmistellaan noudattaen KV:n hyväksymiä pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteita.	Kaavoituspäällikkö	Asemakaavamuutos Radan itäpuolinen liityntäpysäköinti ja aseman koulun alue (02:075) käynnistettiin kaupunginhallituksessa 4.10.2021 § 256. Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteet ovat kesken eikä KV hyväksynyt niitä v 2021.

Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Urakansuun asemakaavan käynnistäminen valitun yhteistyökumppanin kanssa	Ehdotus on laadittu ja asetettu julkisesti nähtäville.	Kaavoitus-päällikkö	Urakansuun asemakaavan tontinluovutuskilpailuun ei vuoden 2020 syksyllä saatu ilmoittautumisia. Hangonsillan kumppanuuskaavoituksen valmistelu priorisoitiin Urakansuun edelle eikä Urakansuun kumppanuuskaavoitusta edistetty vuonna 2021. Urakansuun kumppanuuskaavoitusta edistetään vuonna 2022.
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Parantolan puiston saneerausvalmistelu	Asukkaiden toiveiden, ideoiden ja näkemysten kartoittaminen Parantolanpuiston uutta ilmettä ja toiminnallisuutta koskien. Vuoden loppuun mennessä järjestetty kaksi kaikille kuntalaisille avointa tilaisuutta koronatilanteen sallimissa rajoissa.	Kaupunginpuutarhuri	Toimenpidettä ei saatu käynnistettyä vuoden 2021 aikana. Kaupunginpuutarhuri irtisanoutui keväällä ja uusi kaupunginpuutarhuri aloittaa alkuvuonna 2022.
Uusia yrityksiä Hyvinkäälle	1) Yritystoiminnan edistämistä tehostetaan. Kokonaisvaltaista Invest in Hyvinkää -yrityspalvelua juurrutetaan käytännön tekemiseen vuonna 2021. 2) Markkinointitoimenpiteitä elinkeinovero-voiman lisäämiseksi toteutetaan mm. perustamalla BusinessHyvinkää -sivusto	1.1) Kaupungin elinkeinotoimijoiden ohjausta vahvistetaan mahdollisella uudelleen järjestelyllä sekä yhteistyötä ja yritysmuotoisuutta tiivistetään työpaikan avulla. 1.2) Vähintään 20 sijoittumista harkitsevaa yritystä on tavoitettu ja neuvotteluja sijoittumisesta on käyty/käynnissä. 1.3) Kaupunkiin on sijoittunut 1-2 yritystä toimenpiteiden johdosta. 2) BusinessHyvinkää sivusto valmis.	Liiketoimintajohtaja Elinkeino-päällikkö Kaupungingeodeetti	1.1) Invest in -toimintaa on edistetty, mutta työpajoja ei voitu järjestää koronarajoitusten takia. 1.2) Yrityksiä on tavoitettu, neuvotteluja on käyty ja käynnissä. 1.3) Kaupunkiin on sijoittunut yrityksiä ja useita sijoittumiseen johtavia tointivarauksia on tehty. 2. Business Hyvinkää -sivusto on valmis ja toiminnassa.
Kaavoitustoiminnan ohjaaminen ja kaavojen toteuttamistoimenpiteiden ohjelmoinnin ja kaavoitusta tukevan maanhankinnan tukeminen.	Kaavoitusohjelman laatiminen	Kaavoitusohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat. Asuntontonttien kerrosalareservi MAL-sitoutumuksen mukainen (144 000 m ² /4-vuotisjakso)	Kaavoitus-päällikkö	Kaavoitusohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa huhtikuussa. Hankkeiden valmistelu eteni pääosin ohjelman mukaisesti. Osa aikataulutetuista kaupungin omista kaavahankkeista ja yleissuunnitelmista ei valmistunut tavoitteen mukaisesti resurssivajauksesta johtuen. Tavoitteet saavutetaan vuoden 2022 kevätkaudella.
Maankäytön toteuttamisprosessin ohjaaminen sekä MAL-asuntotuotantotavoitteiden mukainen tonttivaranto pitkällä aikavälillä.	Maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen ja ohjelman vuositavoitteiden toteuttaminen.	Maankäytön toteuttamisohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat. Tontinluovutus; omakoti 25 kpl, kerros- / rivitalo 3 kpl, yritys / teollisuus 2 kpl. Asuntorakentaminen; MAL tavoite 396 asuntoa.	Kaupungingeodeetti	Maankäytön toteuttamisohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa huhtikuussa. Tontinluovutustavoite toteutui osittain. Omakotitontteja luovutettiin 59 kpl, Kerros- ja rivitalotontteja 1 kpl ja yritystontteja 3 kpl. Asuntotuotantotavoite ei toteutunut. Asuntoja valmistui 265 kpl.

2. Digitalisaation hyödyntäminen palvelujen suunnittelussa ja tuotannossaYksi Suomen hallituksen kärkihankkeista on digitalisoida julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi. Sähköiset palvelut ovat myös yksi Hyvinkään Pelikirjan tukipilareista. Digitalisaatio on yksi keskeinen keino, jolla palvelutuotantoa voidaan Hyvinkäällä tehostaa ja muuttaa käyttäjälähtöisemmäksi. Näin voidaan parantaa palvelujen käyttäjien osallistumista palvelujen suunnitteluun ja niiden piiriin pääsyä.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUKENKILO	RAPORTOINTI
Kaupunki ja monimuotoiset kylät -kärkihanke	Sähköisten palvelujen saatavuuden sekä etätyö- ja yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen tietoliikenneyhteyksien parantamisen avulla. Kaupungin osallistuminen valokuituhankkeiden käynnistämiseen.	Kaupunki tukee kuntarahoitusosuuden avulla niitä valokuituhankkeita, joiden käynnistämiseen kyläyhteisöt osallistuvat aktiivisesti ja joille myönnetään valtiontukea. Kaupungin tukiosuus määräytyy käytettävissä olevan Kaupunki ja monimuotoiset kylät-kärkihankebudjetin rajoissa.	Tekninen johtaja	Kaupungille ei tullut vuoden 2021 aikana yhtään hakemusta kuntarahoitusosuudesta valokuituhankkeisiin.
Sähköisen asiointipalvelun (ehyvin-kaa.fi) kehittäminen	Suomi.fi:n tunnistuspalvelun käyttöönotto	Tunnistuspalvelu käyttöön otettu vuoden loppuun mennessä	Tietohallintopäällikkö	Toteutunut. Suomi.fi tunnistus on integroitu ensimmäiseen sähköiseen lomakkeeseen 06/2021.
Digitalisaatiota koskevan kehittämistyön eteneminen ja toimintojen tehostaminen	Varhaiskasvatuksen asiakaspäätösten osalta otetaan käyttöön suomi.fi-palvelujen viestit-toiminto. Toiminto on tarkoitus vakiinnuttaa testijakson jälkeen. Varhaiskasvatuksen hallinnon työvaiheista saadaan poistettua tämän uudistuksen avulla päätösten manuaalinen käsittely.	Asiakaspäätösten sähköisen käsittelyn osalta toteutetaan testijakso vuoden loppuun mennessä. Testijaksolle osallistuu vähintään 10 asiakasta siten, että asiakaspäätökset toimitetaan heille suomi.fi:n viestit-toiminnon välityksellä.	Varhaiskasvatusjohtaja	Tavoite ei toteutunut. Mutta vuoden aikana käynnistetty vakan asiakastietojärjestelmän hankintaprosessista saatiin opetuslautakunnan päätös. Uuden järjestelmän käyttöönotto tehdään vuoden 2022 aikana. Ko. järjestelmän avulla saadaan sähköiset päätökset huoltajille.
Digitalisaatiota koskevan kehittämistyön eteneminen ja toimintojen tehostaminen	Uudistetaan avustusten hakemista koskeva prosessi sähköiseen muotoon. Käynnistetään kehittämissuunnitelman projektin, toteutuksessa hyödynnetään käytössä olevaa sähköisen asioinnin alustaa.	Digitalisointiprojekti on käynnistetty vuoden loppuun mennessä.	Kehittämispäällikkö Kulttuuri- ja vapaa-aika-johtaja	Toteutunut: Käsitelty Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnassa 16.12.2022. Järjestelmä tilattu Sarastialta ja prosessit läpikäyty. Käyttöönotto syksyllä 2022.

3. Ennaltaehkäisevän työn ja oikea-aikaisten palvelujen kehittäminen Ehkäisevä työ on avainasemassa kavennettaessa hyvinvointieroja. Tavoitteena on kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja elämänlaadun turvaaminen. Ehkäisevä työ ankkuroidaan osaksi palvelujärjestelmän perusrakennetta ja toimintaa. Vahvoilla peruspalveluilla kyetään ehkäisemään ongelmien syntymistä ja puuttumaan niihin varhain sekä tukemaan ihmisten itsenäistä selviytymistä ja elämänhallintaa. Haavoittuvassa asemassa olevat ja vähemmistöryhmät tarvitsevat lisäksi kohdennettuja palveluja. Matalan kynnyksen palveluilla pyritään parantamaan palveluiden saatavuutta ja ennaltaehkäisemään raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta. Tavoitteena on monialaisen yhteistyön vahvempi hyödyntäminen, esimerkkinä valtakunnallinen Ankkuri-toimintamalli.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	RAPORTOINTI
<p>Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen kehittämällä työskentely- ja yhteistyökäytäntöjä.</p> <p>Lasten ja nuorten korjaavien palvelujen tarpeen ja niistä aiheutuvien kustannusten vähentyminen</p>	<p>Kehitetään yhteistyötä kaupungin ja Keusoten asiakastyötä tekevien työntekijöiden välillä.</p> <p>Otetaan käyttöön uusia tapoja tiedonkulun ja yhteistyön parantamiseksi ennaltaehkäisevissä ja korjaavissa palveluissa työskentelevien välillä.</p> <p>Lisätään ammattilaisten ohjaamaan ryhmätoimintaa erityistä tukea tarvitsevien lasten vanhemmille.</p> <p>Koulupoissaolojen vähentäminen. Vahvistetaan kouluvalmentajien avulla toimintamallia, jolla poissaoloihin puututaan varhaisessa vaiheessa.</p>	<p>1. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus 0–17-vuotiaista pienenee vuoteen 2020 verrattuna.</p> <p>2. Ryhmätoimintaan osallistuneiden vanhempien määrä nousee vuoteen 2020 verrattuna.</p> <p>3. Oppilaiden koulupoissaolojen määrä laskee verrattuna vuoteen 2020.</p>	<p>Sivistystoimenjohtaja</p>	<p>1. Vuoden 2021 aika sijoitettiin kodin ulkopuolelle yhteensä 203 0–17-vuotiasta lasta. (vuonna 2020 214 lasta)</p> <p>2. v. 2021 ryhmätoimintaan osallistui 22 vanhempaa (v. 2020 10 vanhempaa)</p> <p>3. Kouluvalmentajien (4–5) avulla/tukemana koulua käyneitä nuoria oli kevätlukukaudella 2021 84 ja syyslukukaudella 2021 68. Vuodelta 2020 ei ole saatavissa vertailukelpoista, koska toiminta alkoi yhdellä kouluvalmentajalla 2020.</p>
<p>Hyvinkää on Suomen turvallisin kaupunki ja johdava paikallisen turvallisuussuunnitelun edelläkävijä.</p>	<p>Turvallisuussuunnitelman päivittäminen</p>	<p>Turvallisuussuunnitelman päivitys on hyväksytty vuoden 2021 aikana.</p>	<p>Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori</p>	<p>Turvallisuussuunnitelma on laadittu osana Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa 2022–2025.</p>
<p>Valtuustokauden mittainen suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi</p>	<p>Laajan hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2022–2025 yhteistyössä Keusoten kanssa</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2022–2025 on hyväksytty vuoden 2021 loppuun mennessä</p>	<p>Hyvinvointipäällikkö</p>	<p>Hyvinkään kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.12.2021.</p>

4. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Erilaisilla osallistumisen muodoilla on positiivisia, vaikkakin toisistaan poikkeavia yhteyksiä toimintakykyyn, pitkäikäisyyteen ja hyvinvointiin. Yksinäisyys voidaan kokea myönteisesti tai kielteisesti. Myönteinen yksinäisyys on vapaaehtoista, rentouttavaa ja usein luovuuden edellytys. Tämä mahdollistaa oman eletyn elämän tarkastelun, elämäkokemuksen ja mielenrauhan saavuttamisen. Kielteinen eli ei vapaaehtoinen yksinäisyys voi altistaa muun muassa terveydellisiin ja elämäntilanteen ongelmiin. Panostamme eri-ikäisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä tuemme yhteisöllisyyden kehittymistä.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	RAPORTOINTI
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi -kärkihanke	Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	1) Toteutus vuonna 2021 asukkaille avoimen teemahaun puitteissa, teemana kaupungin viihtyisyyden parantaminen (20.000 euroa) 2) Koulujen osallistuvan budjetoinnin jatkaminen (peruskoulut ja lukio) 20.000 euroa	Kehittämispäällikkö	1) Toteutettu marras-joulukuussa 2021. 2) Koulujen osallistuva budjetointi toteutettiin vuoden 2021 aikana.
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi -kärkihanke	Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	Osallistuvan budjetoinnin toteutus osana viheralueiden suunnittelua ja rakentamista (yhden leikkipuiston osalta), kuntalaisten osallistuminen hankintoja koskevien valintojen tekemiseen.	Kaupunginpuutarhuri	Kuntalaisille on tehty kysely, jonka perusteella on valittu mm. leikkivälineitä tänä vuonna toteutettavan Sahamäenpuiston leikkipaikan korjauksessa.
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi -kärkihanke	Kuntalaisten digitaitojen ja yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien tukeminen sekä sähköisten palvelujen saavutettavuuden parantaminen. Toimenpiteenä digituen toimintamallin rakentaminen, tarkoituksena tukea kuntalaisia digitaalisten palvelujen itsenäistä ja turvallista käyttöä.	Kaupunki koordinoi digituen toimintamallin rakentamisen ja käyttöönoton yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden sekä alueen oppilaitosten kanssa. Toiminta käynnistetään toukokuun loppuun mennessä ja digitukea tarjotaan ensimmäisenä toimintavuonna vähintään kahtena päivänä kuukaudessa.	Kehittämispäällikkö	Toimintamallin rakentaminen ei ole edennyt henkilöstö-muutosten ja vastuuhenkilön puuttumisen vuoksi, mutta asiaa on edistetty muuten yhteistyössä verkoston kanssa. Kuntalaisten digitaitojen kehittymistä ja osallistumismahdollisuuksia on tuettu seuraavasti: a) digitukiverkosto on järjestäytynyt uudelleen ja kokoontunut kevästä 2021 asti säännöllisesti kaupungin johdolla, b) Hyvinkäällä on osallistuttu valtakunnallisen digitukiviikon (vko 35) järjestämiseen, c) palveluissa on tarjottu digitukea sitä tarvitseville ja d) Hyvinkäällä on aloitettu "Hyvä, paha digi" -digitukikeskustelun (10.5.2022) suunnittelu yhdessä Hyrian ja Laurean kanssa.

5. Palvelujen rajapintojen häivyttäminen

Eri toimijoiden välinen yhteistyö on erittäin tärkeää, jotta ihmiset käyttäisivät tarpeitaan vastaavia palveluja. Käynnissä olevat hyvinvointipalvelujen tuottamisrakenteisiin vaikuttavat ja Hyvinkäällä asuvan väestön rakenteessa tapahtuvat muutokset korostavat tarvetta kiinnittää huomiota eri palveluiden välisten rajapintojen häivyttämiseen. Tällaisia toimintaympäristön muutoksia ovat muun muassa maakunta-uudistus, väestön ikärakenteen muutos ja maahanmuuttajien määrän ja osuuden ennakoitavissa oleva kasvu. Näin palveluja tarvitsevat saavat tarvitsemansa palvelut joustavasti ilman, että he joutuvat hakemaan niitä eri paikoista ja odottamaan palveluja kohtuuttomasti.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	RAPORTOINTI
Ei valtuusto- tai hallitustason tavoitteita vuonna 2021.				

6. Työllisyyden lisääminen

Työttömyys vähentää kaupungin verotuloja ja lisää työmarkkinatukimenoja sekä heikentää kaupungin mahdollisuuksia turvata kuntalaisten hyvinvointia. Näiden välillisten vaikutusten lisäksi työttömyys vaikuttaa myös monin suoremmin tavoin kuntalaisten hyvinvointiin. Ihmisten kokemukset omasta hyvinvoinnistaan, voimavaroistaan ja tyytyväisyydestään ovat yhteydessä heidän käytettävissään oleviin tuloihin ja muuhun varallisuuteen. Työttömyydellä on myös todettu olevan yhteys muun muassa terveys- ja elämänhallinnan ongelmien esiintyvyyden kanssa. Elinkeinoelämää edistämällä ja siten työllisyyttä parantamalla voidaan ennaltaehkäistä monia ongelmia ja vaikuttaa laajalajaisesti Hyvinkäällä asuvien hyvinvointiin.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	RAPORTOINTI
Pitkäaikais-työttömien työllisyyden edistäminen	Luodaan ja otetaan käyttöön pitkäaikaistyöttömien työhönvalmennuksen ostopalveluihin kannustusjärjestelmä	75 pitkäaikaistyötöntä osallistuu valmennukseen ja kolmasosa näistä poistuu työmarkkinatuen kuntaosuuslistalta.	Liiketoimintajohtaja Työllisyyspäällikkö	48 yli 300 päivää työmarkkinatukea saanutta asiakasta on ohjautunut palveluun vuoden aikana, joista 16 henkilöä (33 %) on poistunut työmarkkinatuen piiristä.
Työnhakijoiden ja työnantajien kohtaannon parantaminen ja työllistämisen tehostaminen Keusote-alueella	Keusote -kuntien ja TE-toimiston yhteisen työllistämismallin luominen	Työllistämismalli valmis ja sen seurauksena TE-toimistolaiset työskentelevät osin kuntien toimipisteissä. KELA osallistuu työhön.	Liiketoimintajohtaja Työllisyyspäällikkö	Malli ei ole vielä valmis. Valmistelua tehdään yhdessä Keusote-kuntien ja TE-toimiston kanssa.
Vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palkkatyöhön työllistämisen edistäminen	Osatyökykyisille työnhakijoille keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu (TTK)	Työllisyyspalvelut ja TYP kumppanina Keusoten työ- ja toimintakyvyn arviointitiimissä -toiminta käynnissä.	Työllisyyspäällikkö TYP-johtaja	Keusote on käynnistänyt työkyky -hankkeen. Toiminta alkoi huhtikuussa. Työkykyarviointia ja eläkeselvittelytoimintaa tehostetaan tämän vuoden aikana. Työllisyyspalvelut on mukana kehittämässä toimintaa hankkeen ohjausryhmässä ja valmistelussa.
Paikallisen ruoka-apu-toiminnan järjestämisen erityistä tukea tarvitseville kuntalaisille	Tuetaan ruoka-apuverkoston toiminnan organisoitumista ja käynnistymistä. Ruoka-avun jakelu keskittään yhteen ruokaterminaaliiin. Nuoria- ja pitkäaikaistyöttömiä sijoituu ruokaterminaaliiin työllistymistä edistäviin palveluihin ja palkkatukityöhön.	1) Ruokaterminaaliiin toiminta on käynnistetty 30.4.2021 mennessä. 2) Ruoka-avun koordinointi- ja toteutusvastuut määriteltä ja käytännön järjestelyistä sovittu vuodelle 2022.	Hyvinvointipäällikkö Työllisyyspäällikkö	Torikadun hävikkiruokaterminaaliiin toiminta on käynnistynyt Hyria säätiön johdolla kokeiluna 12/2020. Vastuualueet ovat selkeytyneet. Vuonna 2021 kokoontui johdon edustajista koostuva talousryhmä ja muita ryhmiä mm. yhteisöruokailun kehittämiseen liittyen. Kaupunki on osallistunut toiminnan tukemiseen taloudellisesti ja tilojen kautta. Volyymeiltään isoin ruoka-apua antava toimija Hyvinkäällä oli vuonna 2021 Yhteisötalo Onni. Hyria säätiö on saanut STM:ltä rahoitusta terminaaliiin vuodelle 2022.

7. Maahan muuttaneesta kuntalaiseksi

Hyvinkään väestönkasvu tulee vahvasti maahanmuutosta. Palveluja tullaan järjestämään tulevaisuudessa niin, että niissä huomioidaan entistä paremmin myös maahan muuttaneet kuntalaiset ja heidän hyvinvointinsa. Hyvinkään tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotoutumista osana peruspalveluja sekä järjestämällä erityisiä kotouttamispalveluja kotoutumisen alkuvaiheeseen. Lisäksi tavoitteena on edistää maahanmuuttajien hyvinvointia tukemalla työllistymistä ja lisäämällä heidän osallisuuttaan. Hyvinkään kaupungin tavoitteena on edistää hyvien väestösuhteiden rakentumista.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	RAPORTOINTI
Ei valtuusto- tai hallitustason tavoitteita vuonna 2021.				

8. Kulttuuritoiminnan, kestävien liikkumismuotojen ja luonnossa liikkumisen edistäminen

Hyvinkään Pelikirjan mukaisesti Hyvinkää on omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki. Kulttuuritoiminta vaikuttaa hyvinvointiin ja terveyteen. Aktiivinen kulttuuriharrastus on yhteydessä koettuun terveyteen, hyvän elämän kokemuksiin sekä pitkään ikään. Sosiaalinen osallistuminen ja kulttuurin harrastaminen liitetään myös hyvään mielenterveyteen.

Arkiliikunnan lisääminen kaikissa ikäryhmissä kestävillä kulkumuodoilla (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) vaikuttaa positiivisesti kuntalaisten terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä liikenteen ympäristöhaittojen pienenemiseen. Lisäksi jo lyhyt aika luonnossa laukaisee stressiä ja edistää ihmisten hyvinvointia. Viher- ja virkistysalueilla on suuri merkitys hyvän elinympäristön muodostumisen kokonaisuudessa. Ne ovat merkittäviä niin ekologian kuin ihmistenkin tarpeiden, hyvinvoinnin ja terveyden kannalta.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ	RAPORTOINTI
Hyvinkään Sveitsi -kärkihanke	Uimalaremontin valmistuminen ja uuden laajennusosan käyttöönotto	Uimalan vanha osa saadaan avattua asiakkaiden käyttöön vuoden 2021 tammiukuussa. Ulkouimalan aukioloajat palautetaan remonttia edeltäneelle tasolle viimeistään kesäkuussa 2021. Uimalan laajennusosa käyttöönotetaan ja avataan asiakkaille 30.9.2021 mennessä.	Kiinteistöjohtaja	Tavoite onnistui lähes aikataulussa, uimalan laajennus otettiin käyttöön 14.10.2021. Ulkouimala oli kesäkauden käytössä.
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki -kärkihanke	Museotoiminnan uudelleenorganisointi ja kehittäminen (yhdistetyn museotoiminnan malli)	Museotoiminnan yhdistämisen edellyttämät toimenpiteet on tehty Hyvinkään kaupunginmuseon ja taidemuseon johtamisen ja tilojen osalta. Muutostoi- menpiteet toteutettu vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kulttuuri- ja vapaa-aika-johtaja	Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Tilasuunnitelma valmiina. Uusi museonjohtaja aloitti 29.3.2021. Kauppakeskuksen näyttelytilasta luovuttu 31.12.2021. Tilojen käyttö ja johtamismalli esitelty kuhlussa 16.12.2021
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki -kärkihanke	Suurten junioritapahtumien tavoittelemisen Hyvinkäällä.	Hyvinkäällä on järjestetty 2-3 merkittävää urheiluturnausta tai -tapahtumaa vuoden loppuun mennessä.	Liikuntapäällikkö	Toteutunut; Kouluratsastuksen SM-kisat, Motocross SM- joukkuekisat, yleisurheilun B-nuorten SM-kisat.
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki -kärkihanke	Kaupungin liikuntasuunnitelman toteuttaminen kuntalaisille suunnattavien palvelujen kehittämistä varten	Hyvinkään toiminnallinen liikuntasuunnitelma on käyttöönotettu huhtikuun loppuun mennessä.	Liikuntapäällikkö	Toteutui. Liikkumissuunnitelma on otettu käyttöön 2/2021.

LIITE 2. THL:n hyvinvoinnin minimitietotilastot vuosilta 2017–2021

	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisten asuntokunnista	Koko maa	57,8	57,6	57,3	56,8	
75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisten asuntokunnista	Uusimaa	58,7	58,3	57,8	57,2	
75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisten asuntokunnista	Hyvinkää	59,6	59,6	59,2	58,8	
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	Koko maa	29,8	29,5	29,1	28,7	
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	Uusimaa	31,4	31,3	31,1	30,6	
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	Hyvinkää	28,6	27,7	27,5	26,5	
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilasta (2017-2019)	Koko maa	9,5		7,5		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilasta (2017-2019)	Uusimaa	10,4		7,7		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilasta (2017-2019)	Hyvinkää	9,9		4,3		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-2019)	Koko maa	12,8		12,8		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-2019)	Uusimaa	14,2		13,7		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-2019)	Hyvinkää	8		8,4		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-2019)	Koko maa	6,4		5,5		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-2019)	Uusimaa	8,8		7,5		
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-2019)	Hyvinkää	4,9		2,3		
Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Koko maa	55		68		68
Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Uusimaa	54		87		91
Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Hyvinkää	100		100		100
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	Koko maa	36,2				
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	Uusimaa	47,2				
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	Hyvinkää	27,8				

	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	29,8		36,5		34,4
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Uusimaa	40,7		46,8		43,2
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Hyvinkää	45,9		46,8		48,9
Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %	Koko maa	21		28		39
Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %	Uusimaa	27		30		43
Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %	Hyvinkää	0		0		0
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	8,2		7,3		6,3
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	7,9		7		6,3
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	8,6		7,6		9,1
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	25,9		23,4		18,9
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	25		23,3		17,1
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	22,5		22,6		13,6
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	8,8		8,6		6,7
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	12		11,7		8,8
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	6,9		9,3		3,8
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	Koko maa	368	373,7	383,7	347,7	
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	Uusimaa	311,6	309,5	277,6	258	
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	Hyvinkää	521	392,5	417	178,1	
Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1-6-vuotiaista	Koko maa	59,8	61,5	63,4	63,9	
Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1-6-vuotiaista	Uusimaa	63,5	64,6	66,9	67,2	
Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1-6-vuotiaista	Hyvinkää	58,9	61,8	65,3	68,7	
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	7,9		6,6		7,9
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Uusimaa	8,3		6,7		8,5
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Hyvinkää	8,7		7		8,2
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	7		6,1		7,3
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	8		7,3		8,8

	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	6,8		10,8		10,8
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	6,1		5,1		6,4
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	6,2		5,5		6,4
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	6,3		4,5		7,1
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	2,3		2,3		2,6
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	2,3		2,3		2,8
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	1,5		2,7		2
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	12,2		12,9		19,4
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Uusimaa	13,5		14,5		20,9
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Hyvinkää	13,6		14,7		21,9
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	10,6		11,1		16,6
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	11,8		12,7		19,1
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	16,5		17,8		23,7
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	12,6		13,9		21,5
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	12,8		15,2		22,2
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	14,3		15,8		16,5
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	7		9		10,8
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	7		9		11,2
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	6,2		8,7		11,9
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	18,8		20,9		25,7
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Uusimaa	19		21,3		27,3
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Hyvinkää	22,8		22,5		27,4
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	21,9		23,2		27,9
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	23,2		24,8		32,2
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	28,8		27,6		29,5
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	19,6		21,2		26,5
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	19,8		21,8		27,8
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	21,7		24,8		25,9

	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	Koko maa			12,5		15,1
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	Uusimaa			12,3		15,3
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	Hyvinkää			12,7		14,6
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	Koko maa			11,8		12,5
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	Uusimaa			12,5		13,2
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	Hyvinkää			13,7		14,4
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)	Koko maa			6,8		6,7
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)	Uusimaa			7,6		6,7
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)	Hyvinkää			8,3		7,3
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)	Koko maa			7,3		7,9
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)	Uusimaa			8,7		8,5
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)	Hyvinkää			8		9,6
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	7,3		7,2		7,9
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	7,7		7,5		8,1
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	7,3		6		8,6
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	5,8		5,5		6
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Uusimaa	5,8		5,4		5,8
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Hyvinkää	6,9		5,1		7,8
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	3,4		3,6		2,9
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	3,2		3,5		2,2
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	1,8		2,8		0,8
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	1,1		1,1		1,1
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	1,2		1,2		1,1

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	0,7		1,8		0,8
	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Koko maa	74	74	80	80	
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Uusimaa	56	56	75	75	
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Hyvinkää	61	61	65	65	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä	Koko maa	8,1	7,9	7,5		
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä	Uusimaa	10,2	9,7	9,2		
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä	Hyvinkää	8,9	8,7	9,1		
Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, %	Koko maa	42		32		31
Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, %	Uusimaa	27		30		24
Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, %	Hyvinkää	0		0		0
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	10,5		9		7,6
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	8,6		7,1		5,8
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	10,5		9,4		9,2
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	33,4		30,1		26,3
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	29,7		26,3		19,3
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	28,3		29,3		20,4
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	7,2		6,4		4,7
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	7,9		6,5		4,3
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	3,9		4,5		1,8
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista	Koko maa	62,4				
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista	Uusimaa	32,6				
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista	Hyvinkää	16,7				
Lihavuuden yleisyys (%) 2-6-vuotiailla	Koko maa	4,3	4,4	4,3	5,1	
Lihavuuden yleisyys (%) 2-6-vuotiailla	Uusimaa	3,8	3,9	3,5	4,6	
Lihavuuden yleisyys (%) 2-6-vuotiailla	Hyvinkää	4,3	3,9	3,8	5,5	

	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä	Koko maa		74		72	
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä	Uusimaa		79		74	
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä	Hyvinkää		71		64	
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä	Koko maa	0,7	0,7	0,7	0,6	
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä	Uusimaa	0,6	0,6	0,6	0,6	
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä	Hyvinkää	0,8	0,6	0,7	0,5	
Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta	Koko maa	14,4	12,2	11,5	16,7	14
Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta	Uusimaa	10	8,6	7,9	15	13,2
Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta	Hyvinkää	14,1	12,4	11,3	18,3	15
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä	Koko maa	4,8	4,8	4,8	4,6	
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä	Uusimaa	3,6	3,5	3,4	3,2	
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä	Hyvinkää	2,9	2,9	2,8	2,7	
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	20,1		20,5		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	24		23,9		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	21,9		14,5		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	10,6		10,8		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	10,9		11,4		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	15,3		14,2		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	10		10,1		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	12,7		13,8		
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	19,4		21,4		
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017)	Koko maa	47,1				
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017)	Uusimaa	49,6				
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017)	Hyvinkää	57,2				
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	21,9		20,8		18,8
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Uusimaa	21,5		20		18,2
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Hyvinkää	26,1		22		21,7
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % amm. oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	10,3		9,5		7,2
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % amm. oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	10,4		9,4		7,3
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % amm. oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	13,1		12,3		6,5

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Koko maa	8,9		8		5,3
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Uusimaa	9		8,4		4,7
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Hyvinkää	11,8		9		5,1
	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Koko maa	2,8	2,9	2,7	2,8	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Uusimaa	3,5	3,4	3,1	3,2	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Hyvinkää	2,8	3	3,3	3,2	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Koko maa	3,3	3,4	3,1	3	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Uusimaa	4,6	4,6	4	4	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Hyvinkää	2,5	3,1	3,2	3,3	
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	2,7		3,4		4
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	3		3,6		4,2
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	2,9		4,4		4,5
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	9,5		10,7		15,9
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	10,5		11,3		16,6
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	11,2		12,5		15,7
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	9,3		10,9		17
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	10		12,3		20,2
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	15,4		17,1		24,5
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	10,3		11,7		17,8
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	9,7		12,4		18,2
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	10,3		12,6		17,8
Turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa, %	Koko maa	37		38		53
Turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa, %	Uusimaa	42		50		68
Turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa, %	Hyvinkää	100		100		100
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	90,3		89,5		85,1
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	89,9		89,5		84,6
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	89,9		88,2		83,4
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	75,1		75,2		68,2
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	73,7		74,3		66,4

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	72,9		73,1		67
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	77,1		76,1		70,8
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	74,3		72,9		65,6
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	67,9		66,5		68
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	75,3		74,5		68,4
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	75,1		73,7		67,1
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	73,8		69,9		67,7
	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat, % ulkomaalaisten työvoimasta	Koko maa	22,7	20	18,9		
Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat, % ulkomaalaisten työvoimasta	Uusimaa	19,7	17,7	16,1		
Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat, % ulkomaalaisten työvoimasta	Hyvinkää					
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyött.), % 15-64-vuotiaista	Koko maa	5,6	4,6	4,2	4,6	
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyött.), % 15-64-vuotiaista	Uusimaa	4,9	4,1	3,8	4,2	
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyött.), % 15-64-vuotiaista	Hyvinkää	4,6	3,9	3,7	4,5	
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Koko maa	56		63		62
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Uusimaa	62		74		73
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Hyvinkää	0		100		100
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	45,1		39,5		42,8
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	45,1		39,5		41,4
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	43,3		37,4		40
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Koko maa	19,2		21,9		24,3
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Uusimaa	20,5		22,8		24,8
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Hyvinkää	23,6		22,9		27,1
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	12,6		15		15,4
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	14,7		17,6		16
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	11,8		20,6		11,1
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Koko maa	13,1		13,9		17,5
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Uusimaa	13,4		14,8		18,2
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	Hyvinkää	14,3		15,6		20,5
	ALUE	2017	2018	2019	2020	2021
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	Koko maa	58,9				55,1
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	Uusimaa	59,4				57,2
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	Hyvinkää	54,4				50,3

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2022

LIITE 3. Hyvinkään HYTE-kerroin (THL)

	2017	2018	2019	2020	2021
HYTE-kerroin euroa / asukas		9,8		16,4	18,7
HYTE-kerroin, 0 – 100		61		60	66
HYTE-kerroin, 1 000 euroa		457,6		763,1	872,5
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	521	392,5	417	178,1	
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	22,8		22,5		27,4
Koulukuraattorin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla	63	63	62		
Koulun opetussuunnitelmassa on kuvattu kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ruokailusta vastaavan henkilökunnan kanssa	34	34	45		
Koulun oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan	71	71	90		
Koulupsykologin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla	83	83	85		
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	61	61	65	65	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	58	58	58	58	
Koulussa on yhteisesti sovittu käytäntö tai menettelytapa koulutapaturmien ennaltaehkäisemisestä	80	80	75		
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	8,9	8,7	9,1		
Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	76	76	100	100	
Kuinka usein kunta seuraa lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta		100		0	
Kunnan investointiohjelmassa otetaan huomioon kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteet	0		0		
Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100		100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100		0	0	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	100		100	100	100
Kunnan viimeksi laadittuun hyvinvointikertomukseen tai muuhun vastaavaan kertomukseen sisältyy kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta		100		0	
Kunnanhallituksessa tai kunnanvaltuustossa on käsitelty paikallista turvallisuussuunnitelmaa ja päätetty toimenpiteistä	100		100		100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille		100		100	
Kunnassa kokoontuu säännöllisesti liikuntaseurojen ja -yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin		0		100	
Kunnassa laaditaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa	100		100		100
Kunnassa on päätetty terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan vastuutahosta		100		100	
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100		100	100	100
Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti tai vastaava			0		0

	2017	2018	2019	2020	2021
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä		100		100	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen		100		100	
Kunta tekee liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi		100		100	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa		0		0	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin		100		0	
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta	14,1	12,4	11,3	18,3	15
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	83	83	88	88	
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)		75		72	79
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	2,8	3	3,3	3,2	
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)		48		48	53
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	6,1		6,6		7
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	6,6	6,4	6,2	6	
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100		100	100	100
Vähintään 16 tuntia viikossa työskentelevien opettajien lukumäärä jaettuna 100 oppilaalla	33	33	33		
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	16,6		13,9		19,1
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2022					

Liite 4. Turvallisuutta ja hyvinvointia edistävät työryhmät Hyvinkäällä

Hyvinkäällä arjen turvallisuustyötä tekevät kaupungin toimialat sekä moniammatilliset työryhmät. Toimijoiden varsinaiseen työhön sisältyy näin ollen myös turvallisuuden edistäminen Hyvinkäällä.

Turvallisuussuunnittelun yhteistyöryhmä

Turvallisuussuunnittelun yhteistyöryhmä ei kokoontunut vuoden 2021 aikana koronatilanteesta johtuen. Yhteistyöryhmän edustajia on kuitenkin tavattu muissa yhteyksissä.

24 TTH toiminnan ohjausryhmä

24 TTH toiminnan ohjausryhmä ohjaa turvallisuussuunnitelman vuosittaista ylläpitämistä ja päivittämistä. Ohjausryhmä on kokoontunut kerran. Kokouksessa käytiin läpi vuoden 2020 turvallisuustavoitteita, YT-organisaatioiden tilannekatsaukset sekä muita ajankohtaisia asioita ja ilmiöitä.

Lasten ja nuorten palveluiden johtoryhmä

Lasten ja nuorten palveluiden johtoryhmä edistää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamisen koordinoitua ja seurantaa sekä lasten ja nuorten palveluihin liittyviä monialaisia hankkeita. Johtoryhmä on kokoontunut kahdeksan (8) kertaa. Kokouksissa on käsitelty ANKKURI-toimintaa, koronatilannetta, koulukiusaamista, kouluterveyskyselyn tuloksia, käynnissä olevia hankkeita, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, nuorten päihdetilannetta, oppivelvollisuusmuutoksia, organisaatiokuulumisia, taloustilannetta sekä VATE-valmisteluita.

Nuorten ohjaus ja palveluverkosto

Nuorten ohjaus ja palveluverkosto (NOP) kerää tietoa nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioi niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi. Nuorten ohjaus ja palveluverkosto (NOP) on kokoontunut kolme (3) kertaa. Kokouksissa on käsitelty koronan vaikutuksia toimintaan, nuoriin liittyvistä riskitekijöistä (riskikäyttäytyminen, päihteet, työllisyys), organisaatiokuulumisia, poikkeavia opetusjärjestelyitä ja käynnissä olevia toimintoja (tilaisuudet, ANKKURI-toiminta, työpajat, alueellisia hyvinvointi- ja päihdesuunnitelmia).

Nupa-tiimi

Nupa-tiimi on monialainen yhteistyöverkosto, joka toimii Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston (NOP) alaisuudessa ja sen pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–18 -vuotiaat hyvinkääläiset nuoret ja heidän vanhempansa. Tiimi kokoontui yhdeksän (9) kertaa. Kokouksissa on käsitelty tehtävää yhteistyötä, suunnitelmia, turvallisuustilannetta, liikuntatoimintaa sekä -valistusta, koronan vaikutuksia, ryhmätoimintaa, organisaatioiden tilannetta, päihdetilannetta, opiskelupaikkatilannetta, jalkautumistoimintaa sekä kouluilla suoritettavia terveystarkastuksia.

HOPE-tiimi

HOPE-tiimi on Hyvinkään monialainen yhteistyöverkosto, joka toimii Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston (NOP) alaisuudessa ja sen pääasiallisena kohderyhmänä ovat 18–29 -vuotiaat hyvinkääläiset nuoret ja nuoret aikuiset. Tiimi kokoontui kymmenen (10) kertaa. Kokouksissa on käsitelty palveluiden tilannetta, koronan vaikutuksia toimintaan, nuorille tarjottujen ryhmien toimintaa, turvallisuussuunnittelua, nuorten elämäntilannetta, organisaatioiden kuulumisia sekä tulevien tapahtumien tilanteita.

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisyn työryhmä

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä lähisuhdeväkivallan työryhmän tehtävät yhdistettiin Hyvinvointiryhmään hyvinvointipäällikön tehtäviin.

Liikenneturvallisuustyöryhmä

Liikenneturvallisuustyöryhmän tavoitteena on liikenneturvallisuuden parantaminen ja sen arvostuksen lisääminen Hyvinkäällä. Työryhmä on kokoontunut kolme (3) kertaa. Kokouksissa on käsitelty palveluiden tilannetta, liikkujan näkyvyyttä pimeällä, nuorten mopoilua ja mopoilukäyttäytymistä, tapahtumien tilanteita, lainsäädäntöä, tilastoja, valtakunnan tavoitteita, koulutuksia sekä erityisryhmien liikenneturvallisuutta.

Kotouttamistyön ohjausryhmä

Kotouttamistyön ohjausryhmä suunnittelee, seuraa ja kehittää kotouttamistyön palveluita, vastaa kotouttamisohjelman toteuttamisesta ja seurannasta sekä vastaa kotouttamistyön palveluiden ja hankkeiden yhteensovittamisesta eri toimialojen kesken. Ohjausryhmä on kokoontunut kolme (3) kertaa. Kokouksissa on käsitelty organisaatioiden kuulumisia, palveluiden tilannetta, globaalin tilanteen vaikutuksia, hankkeita, kotoutumisen onnistumista, perusopetuksen tilannetta, laajennetun oppivelvollisuuden vaikutuksia, opiskelutaitoja, maahanmuuton tilannetta, koronatilanteen vaikutuksia, maahanmuuttajien työllistymistä sekä ryhmien toimintaa.

Rakennetun ympäristön turvallisuustyöryhmä

Rakennetun ympäristön turvallisuus (RATU) – työryhmän tavoite on yhdistää asuminen ja rakentaminen sekä varmistaa alueella toiminnallisuus ja turvallisuus. Työryhmä on kokoontunut neljä (4) kertaa. Kokouksissa on käsitelty kärkihanketavoitteita, lautakuntatavoitteita, turvallisuussuunnitelman tavoitteita, viestintätarpeita, julkisten alueiden esteettömyyttä ja turvallisuutta, palautteenantoa, työryhmän tehokkuutta, esteettömyyden kehittämisen digiloikkaa, valtuustoaloitteita sekä viranomaisyhteistyötä.

Hyvinkään Ankkuri -tiimi

Hyvinkään Ankkuri -tiimi on Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen vetämää toimintaa, jossa tarkoituksena on alaikäisten (alle 15 v) rikollisen käyttäytymisen ehkäiseminen, lapsen tai nuoren kokonaisvaltaisen elämäntilanteen ja avun tarpeen selvittäminen sekä lapsen/nuoren ja perheen kanssa työskentely.